

AUSTRALIJOS LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

ŠEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1953 m. lapkričio/Nov. 15 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 23 (134)

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniam skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

RYTU-VAKARU SKILIMAS NEISVENGTAS

Paskutinis Sovietų Rusijos atsakymas į USA, Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės pakvietimą į keturių didžiųjų konferenciją Šveicarijoje, kurios metu būtų rastas sprendimas suvienyti Vokietiją ir baigti Austrijos okupaciją, galutinai palaidojo bet kokias viltis rasti šiuo klausimu bendrą kalbą ir galutinai užbaigė Rytų — Vakarų pasaulių skilimą.

Sovietų Rusijos vyriausybė kaip sąlyga savo dalyvavimui pastatė tokius reikalavimus:

* turi būti likviduotos visos Jungtinių Amerikos Valstybių karinės bazės Europoje, Afrikoje, Azijoje ir visur kitur;

* turi būti likviduota NATO (Šiaurės Atlanto Tautų Organizacija), kuri organizuota tam, kad bendromis jėgomis pasipriešintų galimam Sov. Rusijos užpuolimui.

Be to dar, Sovietai pareikalavo, kad būtų anuliuotos Paryžiaus ir Bonnos sutartys, pagal kurias Vakarų Vokietija sukuria savo armiją ir įeina į bendrą Vakarų gynybos sistemą.

Gavę tokį atsakymą, Vašingtono, Londono ir Paryžiaus diplomatai pareiškė, kad Sovietų Rusija visiškai nenorinti eiti į kokias nors kalbas, o ponas Churchillis galutinai įsitikino, kad visos jo pastangos užglostyti "taikos labui" Rytų mešką, paaukojant jau prarytus kraštus, išnyko kaip mirazas. Šitoks Sov. Rusijos atsakymas yra visai logiškas ir jokių staigmenų neatnešė. Rusai labai gerai žino, kad jeigu jie sutiks su laisvų rinkimų Rytų Vokietijoje pravedimu, tai jau iš kart turi krauti savo lagaminus ir keliauti

plačiojoje tėvynėje, nes balsavimo rezultatai ir be balsavimo jiems aiškūs. Lygiai tas pats ir su Austrija. Todėl jie neina ir neis į kokias derybas, kur kalbama apie laisvus rinkimus.

Didžiausias smūgis šiuo atsakymu suduotas Britų pastarojo laiko politikai. Ponas Churchillis, palaikomas net Darbo Partijos, darė visas pastangas sukviesti keturių didžiųjų konferenciją ir, paaukojus Sovietų okupuotus kraštus, laimėti bet kuria kaina nors laikiną taiką. Tokia Anglijos po-

litika buvo įnešusi nesklandumų į Vakarų tautų vienybę, nes JAV-bės, gerai suprasdamos rusų politikos vingius, visai nemanė eiti į bet kokias derybas ar kalbas, kartodamos teisingą posakį, kad sutartis su Sovietų Rusija neverta nė to popieriaus, ant kurio ji surašyta.

Kaip logiška Vakarų reakcija į Sovietų atsakymą bene bus atidarymas pačios didžiausios Europoje oro bazės Vokietijoje, Ramšteine, apie 25 mylios nuo Prancūzijos sienos.

KORĖJOJE VIS NESUTARIAMA

Specialus JAV-bių prezidento pasiuntinys veltui gaišta laiką Korėjoje bandydamas rasti priimtina sprendimą dėl politinės konferencijos Korėjos taikos klausimams spręsti. Nuomonių skirtumai kilo dėl konferencijos sąstato. Komunistai nori, kad komisijoje dalyvautų tariamai neutralios tautos, gi JAV-bės — kad tik tos, kurios kariavo Korėjoje. Antra kliūtis — komunistai nori, kad pirmiau būtų išspręstas konferencijos sąstatas, o JAV-bių atstovas — kad pirmiau būtų nustatyta vieta ir laikas, o tik po to būtų sprendžiamas sąstatas. Žodžiu, nerandama kalbos nė vienu klausimu.

Karo belaisvių terorizavimas vyksta toliau. Kai kada komunistų politruakai ištisas valandas savo kalbomis vargina belaisvius. Net indų sargybų viršininkas buvo priverstas įsikšti į tą reikalą ir nutraukti "švietimo" pamokas. Nežiūrint visų teroro priemonių, belaisviai šaukia: "Mes nenorime grįžti".

DIDELĖ AVIACIJOS NELAIMĖ JAV-bėse

Spalio 30 dieną kalnuose, netoli San Francisco, užsidegė ir nukrito keturmotoris BCPA keleivinis lėktuvas, skridęs iš Sydnejaus (Australijos). Visa įgula ir keleiviai, viso 19 asmenų, jų tarpe 15 australų, žuvo.

Keletą minučių prieš katastrofą, bebaigiant 8,600 mylių kelionę, buvo gautas paskutinis lėktuvo kapitono pranešimas: "Puiki, saulėta diena. Apačioje tiršta rūkas. Viskas tvarkingai". Todėl nelaimės priežastis liks visiems paslaptis. Vis dėlto spėjama, kad lėktuvas skrido net 1.000 pėdų žemiau normalaus augščio ir todėl netikėtai galėjo atsimušti į kalną.

Tuo lėktuvu grįžo atgal į Ameriką, kurį laiką Australijoje koncertavęs garsusis pianistas William Kapell.

TRIJŲ DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJA BERMUDO SALOJE

Oficialiai pranešama, kad gruodžio 4-8 dienomis Bermudo saloje įvyks trijų didžiųjų konferencija. Dalyvaus JAV-bių prezidentas gen. Eisenhoweris, Anglijos min. pirm. Mr. W. Churchillis ir Prancūzijos min. pirm. Mr. Laniel. Juos lydės užsienio reikalų ministrai.

Reikalas sušaukti tokią konferenciją kilo po to, kai Sovietų Rusija galutinai atmetė Vakarų kvietimą į keturių didžiųjų konferenciją Šveicarijoje. Šioje konferencijoje, kaip sakoma oficialiame komunikate, bus apsvartytos pasaulinės problemos, jų tarpe Vokietijos suvienijimo ir Azijos klausimai. Be to, bus bandoma suderinti Amerikos ir Anglijos politiką, ypatinai Azijos klausimuose, kur ji gerokai skiriasi (pav., Anglija pripažinusi kom. Kinijos vyriausybę, o Amerika — ne).

Spauda rašo, kad Mr. Churchillis ir vėl bandys įtikinti savo partnerius apie būtiną reikalą susitikti su Malenkovu, nors šis pastarasis, kaip galutinai išaiškėjo, tokio susitikimo visai nepageidauja. Esą, jeigu amerikiečiai ir prancūzai nesutiks nusilenkti Malenkovui, tai Mr. Churchillis pasiryžęs pats vienas važiuoti net į Maskvą.

Netenka abejoti, kad ši konferencija sustiprins Vakarų laikyseną Sovietų atžvilgiu ir bandys pašalinti nesklandumus, kurie kyla tarp Amerikos ir Anglijos politikos.

ISPĖJA DĖL KONKURENCIJOS

Australijos ministeris pirmininkas Mr. Menzies įspėjo Australijos pramonininkus, kad greitais tempais auganti Japonijos ir Vokietijos pramonė netrukus gali sudaryti didelę konkurenciją australų bei britų gaminiams. Tų kraštų gaminiai yra žymiai pigesni ir parnašesni techniškai.

AUSTRALIJOJE SURASTI NAUJI URANIJAUS KLODAI

Northern Territorijoje, apie 130 mylių į pietryčius nuo Darwino, cino ir aukso kasyklų rajonuose surasti nauji uranijaus klotai.

SOVIETŲ ANGLYS ARGENTINAI

Pagal neseniai sudarytą prekybos sutartį tarp Argentinos ir Sov. Sąjungos, Argentinos vyriausybė pirkė iš Rusijos 20.000 tonų anglies.

Lietuvių

TEATRAS — STUDIJA

Australia salėje, Angas str. 1953 m. lapkričio 27 d., penktadienį, premjera

"PONIA IŠ BRONZOS IR PONAS IŠ KRISTALO"

H. Duvernois 1 v. komedija

"DVI GUBA NUOMA"

J. Morton 1 v. komedija

"PIRŠLYBOS"

A. Čechovo 1 v. komedija

Rež. J. Gučius. Dail. A. Marčiulionis. Rež. — asistentas Z. Kučinskas. Rež. pad. E. Taparauskas.

Dalyviai:

S. Kanienė, O. Pridotkaitė, A. Gutis, L. Karmazinas, Z. Kučinskas, B. Rainys, V. Ratkevičius, N. Skidzevičius, A. Trinka, V. Užubalis.

Bilietai parduodami lapkričio 22 d. po pamaldų bažnyčios salėje ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

Pradžią 8 val. vak.

TELEVIZIJA IŠSTUMIA RADIO PRIIMTUVUS

Anglijoje rugsėjo mėnesį jau buvo 2.615.000 televizijos aparatų laikytojų. Tai reikiška padidėjimą laike 12 mėnesių 960.000 aparatų. Radio priimtuvų skaičius rugsėjo mėnesį buvo 10.476.000. Tai pats mažiausias skaičius nuo 1948 metų.

AMERIKOS KARINĖ PAGALBA JAPONIJAI

Ryšium su nutarimu padidinti Japonijos armiją iki 350.000 vyrų, JAV-bės paskyrė 130 mil. dolerių pašalpą.

Ši suma, spaudos pranešimu, bus paimta iš Amerikos Kongreso patvirtinto Tolimųjų Rytų Gynybos Fondo.

USA VICEPREZIDENTO VILTYS

JAV-bių vice-prezidentas Mr. Nixon, kuris keliauja po pasaulį, lankydamasis Formozoje pareiškė, kad Kinijos tauta, kuri šiandieną yra uždaryta geležine uždanga nuo likusiojo pasaulio, kurią nors dieną vėl galės laisvai bendradarbiauti su kitomis laisvomis tautomis.

RUSAI KOVOJO KORĖJOJE

JAV-bių Armijos vadovybė oficialiai pareiškė, kad Korėjos karo metu rusai attingai tame kare dalyvavo. Rusų įsakymu buvo nukankinta 29.815 karo belaisvių. Dabar jau paaiškėjo, kad rusai įvairiomis kankinimo priemonėmis vertė Amerikos karo belaisvius, ypatinai aukštesnius karininkus, duoti parodymus, kad esą Amerika veda bakteriologinį karą. Šis klausimas jau iškeltas Jungtinėse Tautose. Kankinimo metodai buvo tie patys, kuriuos mes labai gerai žinome iš Lietuvos.

DEMONSTRACIJOS TRIESTE

Lapkričio 4 diena buvo minima kaip data, kurią Triesto zona A bus perduota Italijai. Tačiau ta diena atėjo, o perdavimas, dėl tarptautinių komplikacijų ir Jugoslavijos reakcijos, nebuvo įvykdytas. Keli italai jaunuoliai bandė tą dieną iškelti Italijos vėliavą

Triesto Rotušės bokšte, tačiau sutiko policijos pasipriešinimą. Ryšy su tuo kilo didžiulės demonstracijos, kurių metu italų policija vadovaujama britų atidengė ugnį į minią. Aštuoni asmenys buvo užmušti ir kelios dešimtys sužeisti. Toks policijos žygis sukėlė dar didesnę audrą ir demonstracijos pasikartojė ne tik Trieste, bet ir Romoje bei kituose Italijos miestuose. Demonstrantai šaukė: Šalin britus iš Italijos ir panašiai. Stiprūs policijos būriai saugojo Britanijos ir USA atstovybes. Kai kur demonstrantai apvertė britams priklausančius automobilius ir išdaužė britų institucijų langus.

AKTYVI PARTIZANŲ VEIKLA RYTŲ VOKIETIJOJE

Gautos įvairiais keliais žinios iš Rytų Vokietijos patvirtina, kad visoje rusų okupuotoje Vokietijos dalyje vyksta didelis partizaninis judėjimas. Nors niekas tiksliai negali pasakyti partizanų skaičiaus, tačiau minima apie 10.000 gerai ginkluotų vyrų. Partizanų tarpe yra ne tik vokiečių, bet ir lenkų, čekų ir kitų tautybių. Rusai visur labai sustiprino įgulas. Tvirtinama, kad partizanai yra gerai organizuoti vienos vadovybės rankose.

Rytų Berlyne, Halėje, visoje Saksonijoje ir kitur įvykdyta labai daug suėmimų.

Partizanų skaičius ypatinai padidėjo po birželio mėnesio demonstracijų, nes daugelis, kurie tos demonstracijose dalyvavo, vengdami arešto, pabėgo į miškus ir prisidėjo prie partizanų.

IŠMUGELIAVO VERGĖ, O PAS-KUI JĄ VEDĖ

22-jų metų amžiaus vyrukas Tommy Flynn, atvykęs į Iraką Basros uostą vienoje kavinėje susipažino su 19-kos metų padavėja, kuri pareiškė, kad ji vergė, neseniai kavinės savininko nupirktą Basroje. Jiedu įsimylėjo. Vyrukas, kuris tarnavo britų laivė, aprenkę mergaitę vyro drabužiais ir išmugeliavo į laivą. Ji išbuvo mažoje kabinoje 44 paras, kol išlipo Anglijoje. Bet čia abu buvo areštuoti ir pasodinti už grotų: Jeana gavo 2 mėnesius už nelegalų išsikėlimą Anglijoje, o Tommy 3 mėnesius už tai, kad jai pagalbėjo. Jie kol kas paleisti už užstatą ir padavė apeliacijos skundą.

RAUDONIEJI LIKS TIK KAIP BLOGAS PRISIMINIMAS

Federalinės geležies pramonės darbininkų unijos sekretorius pareiškė, kad komunistų valdymo laikai šioje unijoje liks tik kaip blogas prisiminimas. Mat, anksčiau šioje unijoje visą laiką dominavo komunistai, nes rinkimai būdavo vykdomi tokiu būdu, kad komunistai suktais ir apgaulės keliais vadovybę paimdavo į savo rankas. Prieš porą metų teismas pareikalavo, kad balsavimai būtų vykdomi slaptai ir griežtoje priežiūroje. Įvedus tokią sistemą komunistai visur pralaimėjo ir nėra jiems vilties atsigausti.

KAIP VOKIEČIAI ATLYG INS NACIZMO AUKOMS

Kaip žinoma, Vak. Vokietijos įstatymų leidėjas paskelbė 1953.9.23 d. seniai luktą ir dabar jau įsigaliojantį papildymą, kuriuo ligi šiol atskirų Vokietijos kraštų išleisti nacizmo aukoms atlyginti įstatymai arba visai panaikinti, arba atitinkamai papildyti. Vokiečių spauda pažymi, kad

III-jo reicho nacizmo aukoms atlyginti galų gale susidarys keli milijardai DM.

Naujaisiais papildymais, apimančiais

toms aukoms, į kurias ligi šiol nebuvo atsižvelgta, įstatymo preambulėje sakoma, kad iš įsitikinimo, tikėjimo sumetimais arba sąžinės sprendimu vykdytas prieš smurtingą nacių valdžią pasipriešinimas laikomas vokiečių valstybei ir tautai padarytu geru žygiu ir kad nuo to reikėtų nukentėjusiems asmenims buvo padaryta skriauda.

Iš principo įstatymu pripažįstamos.

(Perkelta į 8 psl.)

Jau pats metas siųsti prenumeratą Australijos Lietuviniui 1954 METAMS!

Atėjus šventėms išlaidos ir be to gerokai padidėja, tuo tarpu gi ankstesnis laikraščio užsakymas palengvina išspręsti finansinę problemą, o Leidyklai — laiku ir lengviau sutvarkyti prenumeratorių adresus ir sąrašus.

1954 metais Australijos Lietuvis eis tokios pat apimties ir dydžio kaip ir šiais metais, būdamas visų laikraštis — visi gali ir galės pasisakyti jame savais reikalais, išdėstyti savas pažiūras, išreikšti savo nuomones.

Australijos Lietuvis prenumerata, kartu su kalėdiniu, lieka ta pati: metams £2.10.0, pusei metų £1.6.0.

Užsakymus adresuoti: Australijos Lietuvis, 35 Cator Street, Hindmarsh, S. A.

KAUNAS "PRAVDOS" AKIMIS

Visi žino, kad tiek Kaune, tiek visur kitur, kur tik žmonėms prievarta primesta kom. santvarka, žydi juodoji birža. Nuo jos neatgraso nė skaudžiausios bausmės, nes žmonės, negaudami maisto ir kitų būtiniausių reikmių, paprasčiausiai stengiasi gintis nuo bado ar šalčio visais galimais būdais, kitaip tarus, mėgina jas patys "susiorganizuoti". Tačiau kam, propagandininkai šios blogybės šaknų ieško visai ne ten, kur jų reiktų jįskoti, — t.y. ne pačioj komunistinėj sistemoj, bet visai kitur, dažnai pašalinuose žmonėse, kuriems stengiamasi suversti visa kaltė. Taip ir maskvinė "Pravda" Nr. 234/53 įsidėjo S. Manovo tariamą feljetoną, pavadintą "Visų akyse", būdingai pavaizduojantį, kokia yra faktinoji padėtis Kaune. Prie to "feljetono" iš tikro netenka nieko nei pridėti, nei atimti: jis tįpingai pavaizduoja visą komunistinę santvarką. "Pravda" rašo:

Tą saulėtąjį sekmadienį darbininkas Juozas Rutkauskas pasiėmė iš taupomosios kasos pinigų ir su žmona nuvyko į universmagą nusipirkti sau eilutės, o jai šilkinio apsiausto.

Geros nuotaikos vyras su žmona nenustojo iki pat universmago. Bet kai tik jie prieėjo prie medžiagų skyriaus, Rutkauskas nuotaika ėmė smukti.

— Mėlynos vilnonės su dryžukais mes neturim, — atkirto pardavėjas, — praėjusią savaitę buvo, bet išsibaigė. Imkite pilką atraižą!

— Kodėl gi pilietis turi imti pilką medžiagą, jei jam reikalinga mėlyna su dryžukais? — Rutkauskai išgirdo augaloto, plačių pečių, šviesiaplaukio vyro sultingą bosą.

Tai buvo vienas nuolaidinių Kauno universmagų lankytojų — spekuliantas Bronius Aurila. Jis jau anksčiau buvo patrauktas atsakomybėn už spekuliaciją, bet jo, matyti, nepataisė.

— Paeikime į šalį, — pasiūlė Aurila Rutkauskui, ištraukdamas iš kišenės įvairių medžiagų pavyzdžius. Čia buvo vilnonių įvairiausių spalvų ir atspalvių: su dryžukais, eglute, žodžiu, pasirinkimas buvo pakankamas išradingiausiai skoniui. Bet kaina... kaina buvo žymiai didesnė už valstybinę.

— Eikime, pažiūrėsim, gal mums pavyks nupirkti apsiaustą, — pasiūlė vyrui Rutkauskas žmona.

— Apsiaustų krautuvėje nėra ir jų

greit nebus, — autoritetingai pareiškė Aurila.

Ir iš tikrųjų, Aurila apie reikalų padėtį universmago žinojo neblogiau už patį direktorių drg. Kovalevą.

— Apsiausto jūs geriausiai klauskite pas Fišmaną, — patarė Aurila ir po kelių minučių supažindino porą su mažu, mikliu žmogiuku, ant nosies turinčiu apgama.

— Fišmanas, — prisitardė šis. — Ar jums reikalingas apsiaustas?

— Norėčiau žalia, — neryžtingai pratarė Rutkauskos žmona.

— Prašau, galite gauti, koks tik jums patiks. Pas mane neribotas pasirinkimas, — pareiškė Fišmanas.

Ir taip iš tikrųjų buvo. S. Fišmanas, neišskaus verslo žmogus, tariamai žmonos išlaikomas, be apsiaustų, galėjo jums pasiūlyti vilnos trikotažo, šilko ir daug kitokių dalykų.

Aurila ir Fišmanas nėra vieninteliai. Spekuliantai būriais sukiniėjasi po Kauno universmagą. Magazino direktorius ir pardavėjai gerai juos pažįsta iš veidų, o susitinkdami gatvėje netgi pasisveikina. Spekuliantai broliai Vaivados, Bronė Austrauskienė su vyru, Leonas Algis Celėšius, Aurila, Fišmanas ir kiti yra, taip sakant, neatiniai universmago darbuotojai.

— Kam reikia "kopron" kojinių? Kam vyriškų kojinių? — šūkauja, nesivaržydama praeinančių milicijos darbuotojų, Marijona Labutyte. Ji pardavinėja šilkinės kojines, pavogtas iš "Kotton" fabriko, ir vyriškas kojines su "Silvos" fabriko ženklu.

Šalia jos stovintieji spekuliantai pardavinėja "Ega" fabriko trikotažą, "Kauno audinių" šilką, šokoladą, pagamintą K. Poželos vardo fabrike Kaune.

Iš vienos turgavietės į kitą bėgioja Labuckienė, verbuodama naujus agentus.

Veiklūs Kauno spekuliantai prekiauja nesivarždami. Sunku pasakyti, iš kur jie gauna savo prekes. Sunku, bet, pasirodo, galima.

Fabriko "Ega" vyriausios buhalterės Birutės Vilčinskienės bute buvo rasta pavogto trikotažo. Vilčinskienė, užuot prisipažinusi vogus, parodė nustebsų veidą.

— Negaliu įsivaizduoti, kuriuo būdu tas trikotažas pateko į mano butą, — pasakė ji.

Ir ši gudrybė pavyko. Vilčinskienė ir dabar tebedirba "Ega" fabrike.

Sausas išbrido iš vandens ir "Silvos" fabriko gatavų gaminių sandėlio vedėjas Kolesinskas, nors sandėlyje trūko prekių už 300.000 rb.

"Silvos" ir "Kottono" fabrikuose dėl blogo apskaičiavimo čia trūksta, čia ir vėl per daug gaminių. Trūkmą direkcija padengia iš antros ir trečios rūšies gaminių sąskaitos, o likučiai sistemingai išgrobstomi.

Neretas atsitikimas, kad iš fabriko pavogtos prekės pardavinėjamos spekuliantų, prisidengusių valstybines ir kooperacines organizacijas iškaba. Vienas stambiųjų spekuliantų — Klein — veikia artelės "Pagalba" vardu. Klein čia laikomas magazino vedėju. Jis superka iš fabriko pavogtus gaminius ir juos parduoda toliau. Padarytos revizijos metu šiame magazine buvo rasti didžiuliai kiekiai prekių, pavogtų iš Kauno įmonių. Tuo pačiu metu Kleiną buvo sušuktas septyniolikos tūkstančių rublių sumai iš-eikovojimas. Tačiau dėl Kauno prokuratūros neprimatymo Kleinas liko neubaustas.

Kyla klausimas, kodėl universmago darbuotojai nedraudžia spekuliantams dienas ir naktis praleisti krautuvėse? Gi todėl, kad kai kurie darbuotojai veikia išvien su spekuliantais.

Kauno universmago sekcijų vedėjais iki šiol dirba Frid, Girčys ir Smolenskienė, pas kuriuos, padarius reviziją, buvo surasta daug kojinių, pavogtų iš "Kottono" fabriko.

— Bet juk tai nusikaltimas! — pasipiktins skaitytojas. — Ką gi veikia Kauno organizacijų vadovybė?

— Atleiskite, bet kova su vagystėmis ir spekuliacija nėra mūsų reikalas, — mandagiai jam atsakys Lietuvos KP Kauno miesto komitete... — Ot miesto vykdomasis komitetas...

— Net keista klausytis tokių žodžių, — niūriai atsilies Kauno vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas drg. Girnius. — Mes juk turime milicijos organus. Kova su vagystėmis ir spekuliacija — jų tiesioginė pareiga...

— Ir vėl man teks atsakyti? — nekantriai sušuks Kauno milicijos įstaugos viršininkas drg. Kučugin. — O ką gi veikia prokuratūros darbuotojai? Argi jie neprivalo stovėti Sovietų įstatymų sargyboje?

O kol vyksta šis ginčas, tamsūs žmonės spekuliuoja prie krautuvių durų prekėmis, pagamintomis valstybinėse įmonėse, — baigia savo samprotavimus "Pravda".

375 DARBO DIENOS Į METUS LIETUVOS KOLUKYJE

Š. m. rugsėjo 6 d. "Izvestijos" atspausdino platų reportažą, pavadintą "Lietuviškoje žemėje". Reportažo au- (Perkelta į 3 psl.)

GRAŽI AUSTRALIJOS LIETUVIO p. PASKOČIMO INICIATYVA

Bronius Paskočimas, gyvenęs Australijoje, perskaitęs Australijos lietuvių laikraštyje "Mūsų Pastogė" Hanau Vargo Mokyklos atsišaukimą tą mokyklą paremti, ėmėsi iniciatyvos surinkti tam reikalui aukų. Jo pastangos davė gražių vaisių — jis surinko ir atsiuntė Hanau Vargo Mokyklai 415,60 DM. Hanau apylinkės valdybos pirmininkas A. Survila ir mokyklos vedėja tauriam lietuviui pasiuntė nuoširdžią padėką.

PABALTIO TRAGEDIJA

"Hamburger Anzeiger" rugpjūčio 24 d. ilgesniu straipsniu komentuoja JAV Kongreso nutarimą ištirti Pabaltijo valstybių aneksiją, vadindami ją "Rytų Revizijos" prosvaiste. Straipsnis baigiamas tokiu būdu:

"Šiuo gestu JAV-bės nori parodyti visam laisvajam pasauliui, kad jos nemanoma pripažinti Sovietų Sąjungos įvykdytus Rytų Europos teritorinius pakeitimus. Šią naują Amerikos kongreso politinę akciją Vokietijoje reikia ypatingai atžymėti. Ji sudaro nedvejotiną precedentą dabartinių vokiečių rytų sienų revizijai ir gali patarnauti žygiams atgauti dabar Lenkijos ir Sovietų Sąjungos pagrobtiems vokiečių kraštams. Reikia manyti, kad JAV tinkamu laiku vokiečių restitucijos reikalavimus parems tokiu pat būdu, kaip dabar Pabaltijo tautų reikalavimus."

Sovietai grizta i buržuazija

Postalinė gadynė su Malenkovo pažadais kai kurių stebėtojų vadinama "naujuoju NEPu", panašiai, kaip, Lenino Naujoji Ekonominė Politika 1921 m. su savo nuolaidomis. Iš tikrųjų, Sovietų spauda išandien nieko tiek nenagrinėja, kaip vartojamųjų gėrybių problemą. Ji iškilo tuojau po Stalino mirties, ir jai skiriama vis daugiau vietos. Rugpjūčio 8 d. Malenkovo kalba, kurioje buvo iškeltas buvimas spragų lengvosios pramonės gamyboje ir paskirstyme ir kuria buvo pažadėta nedelsiant siekti pagerėjimo, buvo ženklas, kad Maskvos spauda ims dar garsiau šaukti prieš įmonių ir krautuvių vadovybę ir personalą, kad bus raginama padidinti, pagerinti, pasivyti ir pralenkti etc. Rugpjūčio 22 d. "Komsomolskaja Pravda" paskyrė tam reikalui 3 puslapius iš keturių. Dieną prieš tai visas "Pravdos" 2-sis puslapis — ketvirta dalis viso numerio — buvo skirtas iškilmingam Kijevo drabužių įmonės susirinkimui aprašyti, ir kurį darbininkai vienas kitą ragino ir prisaiškinėjo, kad pagaliau reikia pradėti gaminti stiprius, gražius ir nebrangius drabužius. Ši Kijevo įmonė nėra svarbi. Tačiau ji pasitarnavo kaip pavyzdys kitiems šimtams ir tūkstančiams sovietinių įmonių ir krautuvių, kurios nusitvėrė naują ir nuostabią sūklį, kad vartotojas pagaliau yra teisus su savo reikalavimais.

Nuo 1929 m., kai pirmasis Nepas mirė žiauriai ir labai apvertkinta mirtimi, ligi šios dienos Sovietų vartofojas buvo verčiamas valandomis stovėti kad gautų už labai aukštą kainą bent šiek tiek menkos vertės prekių, buvo nusukamas svoris, patarnavimas buvo blogas ir nemandagus. O jis neįsirdėjo net pasiskusti.

Iš kur toks staigus vyriausybės susirūpinimas?

Kremliaus spauda pati duoda atsakymą. Ji vis garsiau šaukia, kad vartotojas dabar, esą, jau turįs pinigų, kad vartotojas jau reikalauja.

Maistas buvo, P. z. n. ir Rytų Berlyne, bet jų nebuvo nei Maskvoje, nei Kijeve. Tačiau Kremliaus jaučia, kad kas nors panašaus gali atsitikti ir Rusijos miestuose, jei tuojau vartotojas nebus aprūpintas geresnėmis ir pigesnėmis prekėmis ir jei jis nebus aptarnaujamas su šypsena.

Menkai apmokamų darbininkų ir valstiečių masės nekalia Kremliaus baimės. Jų perkamoji galia lygi nuliui, ir jiems nėra ko pataikauti. Tačiau yra atsiradę nauji, vidutinių ir aukštesnių sluoksnių, pradedant stachanovininkais, kurie turi rublių ir kurie nori daugiau patogumų, negu ligi šiol.

Nors jie tesudaro mažą saujalę sovietinėje vargo jūroje, bet socialiniu ir geografiniu atžvilgiu jie užima strategiškai svarbią poziciją.

Jie Kremliaus vardu užima svarbesnes vietas didesniuose miestuose. Per

pastaruosius 8-15 m. jų piniginės ir apetitai išsiplėtė. Pradėję turtėti Rusijos darbininkų ir valstiečių sąskaita, jie žymiai pralobę, po šio karo apiplėsdami satelitines valstybes. Jie vis aukščiau kelia galvas ir stato didesnius reikalavimus. Norėdams, kad jie būtų pagrindinis ramstis, Kremliaus privalo juos aprūpinti gausesnėmis ir geresnėmis prekėmis ir didesniais patogumais. Klausimas, ar Kremliaus galės susidoroti su įmonių vadovais, paskirstytojais ir pardavėjais, siekdamas gamybos ir dabartinės pardavimo sistemos pagerinimo, nepasinaudojęs pačia Lenino NEPo esme, būtent, privačiu ūkiu?

Rytų Vokietijoje Kremliaus neseniai turėjo sutikti, kad tai neįmanoma. Dėl to jis ėmėsi skatinti privatinę pramonę ir prekybą.

Nepaslapstis, kad šio tūkioji privati gamyba vyksta ir Rusijoje.

Kai kurie "častnikai", arba privatus biznieriiai, veikia legaliai, kaip savarankiški amatininkai — gamintojai. Jie tik negali naudoti samdomos jėgos (negali "eksplloatuoti"), kaip oficialiai sakoma). Yra ir vad. "tarpininkų", kurie moka išnaudoti įstatymų spragas savo bizniui, nors tai ir nėra moralu Sovietų akimis.

Rugpjūčio 22 d. "Pravdoje" buvo aprašyta grupė tokių "verslininkų", kuire veikia Kaune, sovietinėje Lietuvoje. Jie lankosi valstybinėse krautuvėse ir pasiūlo klientams tokių prekių, kurių krautuvėse nėra. Po to jie išsiveda klientus lauk ir privačiame bute baigia derybas. Krautuvių vedėjai visiškai nekluduoja tokiems nelegaliems verslininkams.

Taip pat ne paslaptis, kad "častnikai" dažnai aprūpina pirkėjus geresnėmis ir pigesnėmis prekėmis. Balandžio 10 d. "Krokodilas" verkslendamas prisipažino, kad

jokia Maskvos valykla nesugebėjo išimti rašalo dėmės iš švarko. Tai sugebėjo padaryti tik "častnikas".

Kai kurie tokie verslininkai aprūpina tik pačius turistus iš sovietinės buržuazijos. Rugpjūčio 18 d. "Pravda" rašo apie garsiąją Maskvos siuvėją Mariją Ivanovą, kuri tik nenoromis priima naujus klientus (mat, taip apsikrovusi darbu). Tik su senų klientų rekomendacijomis priima užsakymus iš pasižymėjusių mažojo teatro artistų ir daktarų-homeopatų žmonių.

Panašūs faktai verčia manyti, kad naujoji NEPo versija gali pasekti senąją ir leisti žymiai plačiau ir laisviau veikti privatiems verslams. Kitaip gali būti neįmanoma pašalinti išsisknijusias negeroves prekių mainų sistemoje. Tačiau, atsimenant pirmojo NEPo likimą ir Malenkovo nusistatymą prieš privačią iniciatyvą, negalima būti per dideliu optimistu dėl naujų nuolaidų. Vis dėlto iš dabartinės Sovietų buržuazijos pusės eina spaudimas imtis plačiau ir geriau suprasto NEPo.

NAUJI TRĒMIMAI PABALTIOJY

"Holsteiner Courier" įsidėjo pranešimą iš Suomijos, kad šiuo metu Pabaltijo valstybėse eina nauja trėmimų banga.

Pastarosiomis savaitėmis suimty valstiečių vis nauji transportai prekiniais vagonais siunčiami į Kaspijos pajūrį ir ten "kurdinami". Suimtieji ligi išvežant laikomi uždaryti mokyklose, kareivinėse ir karo metu paskubomis pastatytuose barakuose. Ši deportacijų banga pradėta rugpjūčio mėn. ir išsyk palietė visus latvių tautybės žvejus, gyvenančius tarp Liepojos ir Ventpilio ir plaukusius žvejoti į Baltijos jūrą. Paskui buvo sugaudyti visi šios branžos specialistai. Net ir latvių komunistų laikraščiai atvirai rašo apie latvių šios rūšies naujas deportacijas, tik pažymi, visi

treimiamieji "vyksta į naujas vietas išskurdinti patys savo noru," juo labiau, kad kaip toliau pažymima, "Sibiro pramonė savo tolimesnei plėtrai taip pasigenda latvių specialistų ir technikų"...

Jau pats metas slūsti AUSTRALIJOS LIETUVIUI prenumeratą 1954 metams

20.000 DM. DOVANA VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAMAMS

Šveicarijos Raudonojo Kryžiaus Vaikų Pagalbos skyrius pranešė Vokietijos Krašto Valdybai, kad gimnazijos bendrabučio įrengimui, baldams, skiria 20.000 DM. dovaną.

Už šią sumą, pagal sudarytą planą, bus nupirkta bendrabučiu ir gimnazijai 60 lovy, 75 spintos, 200 kėdžių ir 35 mokykliniai stalai. Apskaičiavimai padaryti pagal baldų fabriku pasiūlymus.

KOMUNISTAI SUNAIKINO LIETUVIŲ ŽODYNĄ

Prof. J. Balčikonio buvo paruošti ir jau atspausdinti Lietuvių Kalbos Žodyno keli lankai, bet komunistai juos sunaikino, nes juose buvo žodis Dievas, parašytas kaip tikrasis žodis. Dievo aiškintamas komunistams buvo nepriimtinas, todėl visus atspausdintus lankus komunistai sudegino.

NATO AVIACIJOS MANEVRAI

* Iš Neapolio pranešama, kad lapkričio 3-6 dienomis šešių NATO valstybių aviacija vykdė manevrus Pietų Europos "gynimui".

KOMUNISTINIAME PASAULYJE

Raud. armijos vadovybė Lietuvoje laiko 6 divizijas ir 2.000 lėktuvų. Kiekviename mieste yra rusų įgula. Rusai didesnio susidomėjimo krašto atstatymu neparodė. Anksčiau buvęs palyginti geras kelių tinklas, karo metu smarkiai apgadintas vokiečių ir rusų tankų, dar ligi šiol nepataisytas. Iš viso susidaro įspūdis, kad rusai į Lietuvą žiūri tik kaip į kariniamis reikalams užimtą sritį. Taip rašo įtakingas vokiečių laikraštis, atskleisdamas, ką iš tikro yra verti bolševikų pasigyrimai apie tariamą "sužydusį krašto ūkį" ir Sovietų "taikusius norus".

Amerikiečių žurnalas "Time" Nr. 13/53 rašo, kad vieno užsienio diplomato, neseniai parvykusio iš Sov. Sąjungos, žiniomis,

Stalino sūnus Vasilijus Stalinas — Džiugašvilis esąs uždarytas "pataisos stovykloje" Kolyomos rajone.

Jo sesuo Svetlana, teiraudamasi apie brolių, net tris kartus kreipėsi į Maskvos kp. vadovybę, bet toji į 2 jos prašymus visai nieko neatsakė, o į trečią pranešė, kad aviacijos gen. Stalinas perkeltas į T. Rytų vadovybę. Tačiau toje vadovybėje dirbą karininkai Svetlanai papasakojo, kad jie Stalino nėra ten matę iš viso. Rugpjūčio pradžioj Svetlanai buvo įteiktas kp. centro komiteto "sprendimas", skelbiantis, kad

Vasilijus "už karnės drausmės ne-

silaikymą ir sulaužymą kėkvienam Sovietų karininkui privalomos prietaisos" esąs pasiūstas į "pataisos stovyklą".

Tada Svetlanos vyras paprašė Molotovą, kad bent jis užstotų už vargšą Vasilijų, bet Molotovas atsakė, kad tokia net ir jo intervencija Stalino sūniui iš tikro ne tik nieko nepadėtų, o jam pačiam pakenktų nepaprastai daug. Vasilijus, minimojo diplomato teigimu, patekęs į nemalonę už kritikavimą Kremliaus vadų, kad neleido jam aplankyti tėvo mirties patale, ir reikišką nusistebėjimo, kad ar tikrai jo tėvas miręs realia mirtimi.

TAUTOS FONDO VEIKLA KANADOJE

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje paskelbė pusmetinę apyskaitą (už laikotarpį nuo sausio 1 iki liepos 1d). Iš apyskaitos matyti, kad per šešis mėnesius Tautos Fondo reikalams surinkta 2.694,69 dol. Buvo likę sausio 1 dieną iš praėjusių metų 2.386,57, taigi, iš viso 5.081,26 dol. Persiųsta VLIKui iki liepos 1 d. 2.303,09 dol., liko liepos 1 dienai 2.735,31, be to, padaryta už kelis dešetkus dolerių įvairių išlaidų Tautos Fondo reikalais.

Kaip matome, Kanados lietuviai neblogai remia Tautos Fondą. Daug priklauso ir nuo TF Atstovybės atkingumo.

ARGENTINA.

Argentinos lietuvių savaitraštis "Laikas" išleido jau 100-įjį numerį. Ta proga laikraščiu savo linkėjimus pareiškė min. Dr. K. Graužinis, ats. gen. T. Daukantas ir kt.

* Stambaus Buenos Aires fabriko savininkai Kazimieras ir Marija Stančūnai

padovanojo vad. "lietuviškoje Kalifornijoje" lietuvių kultūros reikalams dviejų aukštų vilą su dideliu žemės sklypu ir sodu.

Tai rekordinė auka Argentinos lietuvių istorijoje. Jau šią vasarą perleistoje viloje atostogauja lietuviškasis jaunimas. Toje vietoje kuriasi "lietuviškoji Kalifornija", kur visa eilė lietuvių jau turi savus viešbučius. Kordobos kalnų klimatas taip pat labai tinkamas visiems norintiems taisyti savo sveikatą.

BRAZILIJA

Išrinko tarybos prezidentą.

Sao Paulo Lietuvių Taryba išrinko Tarybos prezidentą ir aptarė kitus veikimo planus. Prezidiuman slaptu balsavimu išrinkti: pirmininku — kun. P. Ragažinskas, sekretorium — A. Dutkus, išdininku — J. Lukoševičius.

* Lietuvių aktorių mėgėjų iniciatyva scenoje gražiai

pastatyta premjera "Dvylika brolių juodvarniais ląksčiusių".

Prie pastatymo ypač daug prisidėjo A. Bogulauskas, režis. A. Žibas, dai. VI. Dramontas ir kt.

ITALIJA

Italų žurnalas "L'Araldo"

atsispausdino V. Mincevičiaus verstą N. Mazalaitės novelę "Kėlias miškas". Priešingos žodyje pušviečiama rašytojos asmenybė ir duodama taip pat žinių apie lietuvių laisvės kovas, pažymint, kad dabar Lietuvos išlaisvinimui vadovauja VLIKas.

JUNG. AMERIKOS V-bės

Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone būste

buvo susirinkusios bendro posėdžio abiejų čia esančių egzilų organizacijų — Central and Eastern European Conference and Central — Eastern European Committee — vadovybės. Lietuvai atstovavo Lietuvos įgal. ministras P. Žadeikis, pasiuntinybės patarėjas J. Kajeckas ir LLK pirm. V. Sidzikauskas. Visais balsais nutarta sulieti abi šias organizacijas į vieną ir sukurti vieningą visų egzilų organą, pavadintą "Centro ir Rytų Europos" Unija."

* Vaikų laikraščio "Eglutės" redakcija

paskelbė konkursą, kurio laimėtojams paskirtos 3 premijos. Galė dalyvauti vaikai iki 15 m. Pageidaujamos temos apie savąjį kraštą, jo istoriją, kovas dėl laisvės, tėvynės grožį etc. Paskutinis terminas rašinams įteikti gruodžio 15-ji.

* K. Petrauskui siūlė pavaduoti Caruso.

K. Petrauskui galutinai pasitraukus iš operos Sovietų okupuotame Vilniuje ir tuo būdu baigus ilgą meninę karjerą teatro scenose, Amerikoje leidžiama "Sandara" pažymi, kad jis turėjo puikią progą užimti garsiojo Caruso vietą, bet nuo jos, atsidėjęs Lietuvos operos organizavimui, atsisakė. Po Caruso mirties 1921 m. Metropolitaino operos vadovai jo vietą užimti pasiūlė K. Petrauskui, pripažintam visiškai nusipelnusiu tos garbės ir savo nuostabiomis balso ypatybėmis, tiek ir dideliais artistiniais gabumais. "New York Times" dienraštis išsidėjo didžiulę K. Petrausko nuotrauką, pažymėdamas, kad jis užims Caruso vietą Metropolitaino operoje, o paskiau į Kauną nuvykę Metropolitaino operos atstovai jam pasiūlė labai geras sąlygas, bet K. Petrauskas jau aukščiau minėtais sumetimais nuo visų pasiūlymų atsisakė. Taip Amerikai ir neteko išgirsti K. Petrausko.

PRANCUZIJA

Iš lietuvių gyvenimo.

Prie Kultūros Laisvės Ginti Organizacijos sudarytame komitete lietuviams mokslininkams atstovauja prof. J. Baltrušaitis; be to, į komitetą yra pakviesti prof. A. Maceina ir rašyt. I. Šeinius. Pasaulinio Motinų Sąjūdžio Tarptautinės Tarybos posėdyje Paryžiuje atstovavo O. Bačkienė. Krepšinininkas V. Grybauskas už darbą sporto srityje prancūzų vyriausybės apdovanotas bronzos medaliu. Tai pirmas svetimšalis sportininkas, apdovanotas šiuo pasižymėjimo ženklu. Kitas pasižymėjęs krepšinininkas, T. Gailius, išsikėlė į Vokietiją, kur vadovauja sportui Vasario 16 Gimnazijoje. Dail. V. Kasiulis Paryžiuje suruošė jau 7-ją savo kūrinių parodą, šį kartą išstatė 14 spalvotų litografinių darbų.

ŠVEICARIJA

Žinomas šveicarų laikraštis "Der Bund",

išeinąs Berne, spalio 23 d. numeryje, savaitiniame literatūros ir meno priede, atspausdino lietuvių pasakos "Trys brangūs, bet teisingi žodžiai" vertimą. Išvertė Hellmut Darws — Tychen.

* Lietuvių bibliografiniam archyviui Berne pavyko įsigyti retą leidinį — G. Nesselmano sudarytą "Prūsų kalbos žodyną" (Thesaurus linguae prussicae), išleistą Berlyne 1873 m. Žodynas apima taip pat prūsų kilmės vietovardžius Maž. Lietuvoje.

VOKIETIJA

Vasario 16 Gimnazijos namų remontas

jau baigtas. Netrukus prasidės darbas jau naujoje vietoje. Šiuo metu tvarkomi klasių būstai.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE — Iš 2 puslapio

torius Nik. Virta sakosi su draugais lankęsis Lietuvoje, Ukmergės rajone, pas Praną Rakutį ir savo įspūdžius pateikia skaitytojui. Poetiškai ir gražiai jis aprašo Lietuvos miškus ir ežerus. Kalbėdamas apie Lietuvos žmones, jis aršo: Lietuva — tikrų artojų, taiką ir laisvę mylinčių žmonių kraštas. Tiesa, kad lietuviai myli taiką ir laisvę, bet ne tokią, kokią jiems stengiasi primesti rusai okupantai. Iš kelių faktų, kuriuos autorius pateikia kaimo gyvenimui pavaizduoti, visiškai neatrodo, kad tas gyvenimas būtų linksmas ir gražus, kaip kad jis, tariamai pasiremdamas Rakučio ir Rakutenės ir kolūkio pirmininko Duškino pasakojimais, norėtų jį atvaizduoti. Štai pvz.

per 1952 m. Pr. Rakutis, kuris jau eina 73-čius metus, su savo sūniumi atidirbo kolūkiui 750 dienų kaip brigadininko pavaduotojas, vadinausi daugiau dienų, negu kad jų yra metuose.

Kur Rakučio šventės ir poilsio dienos? Ir už visą tą darbą jis gavo vos 18 centnerių grūdų, "daug daržovių ir šieno." Už tokį atlyginimą Neprikli. Lietuvoje nebūtum gavęs jokio darbininko. Šiais metais atlyginimas už darbą kolūkyje numatytas 3 kg. javų ir 50 kapeikų už darbo dieną. Tai irgi elgetiškas atlyginimas, nors Rakutenė ir labai džiaugiasi mokesčių valstybei sumažinimu. Socialistinė valstybė arba, tikriau sakant, bolševikinė biurokrtarija ir komunistų partija suryje visą vargšų žmonių uždarbį.

Kol kas Rakučiai dar tebegyvena savo senoje sodyboje. Gal dėl to Rakutenė ir galėjo pavaišinti Virtą ir jo darugus lašiniams, sūriu ir naminiu alumi. Sumažinus mokesčius, ji buvo begalvojanti nupirkti sūnui kostiumą, gal ir savo pirkią bei daržinę paremontuoti. Bet ne! Ir čia į kalbą įsikiša kolūkio pirmininkas Duškinas, kuris ima aiškinti paskutinės Malenkovo kalbos prasmę: "Štai, — pasakoja Duškinas, — jau sudarytas planas patatyti didelį kaimą. Tave, Pranai, pirkią ir net daržinę, pakinkė traktorių, perversim į tą kaimą. Tavo obelis per sodins agronomas". Aišku, kad

ABEJOTINA TAUTOS FONDO APYSKAITA

"Mūsų Pastogės" Nr. 238-239 š.m. lapkričio 2 d. ALB Krašto Kontrolės Komisija paskelbė Tautos Fondo Atstovybės lėšų apyskaitą. Paduotieji skaičiai nesiderina su tais, kurie buvo oficialiai paskelbti krašto Tarybos atstovų suvažiavime 1952 m. gruodžio 29-30 dienomis.

Sugretinimo dėliai čia pakartojame tuos oficialius skaičius.

Pajamos:

1952 metai:

Likutis iš 1951 m.	£575.10.9
1952 m. iki XII. 10 d. aukų lapais surinkta	£355.14.2
Už išpl. Liet. Pasus ir Tautos Fondo ženklelius	£172.7.5
Viso pajamų iki 1952.XII.10.d.	£1103.12.4

Išlaidos: 1952 m:

Pasiūsta Tautos Fondo Valdybai	£200.0.0
Padaryta įvairių raštinės išlaidų	£63.6.7
Viso išlaidų iki 1952.XII.10.d. padaryta	£263.6.7
Liekana 1952.XII.11 d. £840.5.9	
Prileidus, kad nuo 1952 m. gruodžio mėn. 11 iki gruodžio 31 d. nieko nebu-	

vo surinkta, ši liekana turėjo būti ir 1953 m. sausio 1 dieną. Tuo tarpu ALB Krašto Kontrolės Komisija skelbia, kad liekana 1953m. sausio 1 dieną būnė £411.16.5. Kur gi dingio skirtumas £428.9.4?

Krašto Kontrolės Komisija toliau pažymėjo, kad pasiūsta Tautos Fondo Valdybai £400, Iš Kontr. Komisijos pranešimo neišku, ar į tuos £400 įeina ir anie £200, kurie buvo pasiūsti 1952 metais ar ne. Jeigu įeina, tai 1953 metų liepos 1 dienai liekana turėtų būti ne £303.16.10, bet apie £933, gi jeigu £400 atsiskaityta jau po 1953m. sausio 1., tai liekana turėtų būti apie £733.

Tautos Fondo rėmėjams būtų svarbu žinoti:

a). iš kur atsirado toks didelis skirtumas skaičiuose Tautos Fondo nenaudai?

b). kodėl tokia stambi suma laikoma, kaip pažymėta apyskaitoje, Commonwealtho Banke, kai tuo tarpu lėšos taip nepaprastai reikalingos vedant Lietuvos išlaisvinimo bylą?

Šia proga pažymėtina, kad pinigų persiuntimui į Vokietiją didelių sumų nebėra. (j.)

Ko siekiama?

(Pora pastabų dėl straipsnio "Nauju Keliu")

Spalio 18 d. "A. Lietuvio" numeryje buvo patalpintas A.L.R.K. Draugijos Pirmininko p. A. Mauragio straipsnis, pavadintas "Nauju Keliu". Malonu, kad tų "naujų kelių" yra ieškoma ir stengiamasi išsivaduoti iš nusistovėjusios rutinos kaip pavienių asmenų, taip ir bendruomenės gyvenime. Bet prie panašių eksperimentų tegalima prieiti tik palengva, evoliucijos keliu, apie ką autorius, atrodo, nepagalvoja, nes dėl didesnio efekto, apsidraudęs atstovaujamos organizacijos pirmininko titulu, meta pirštine visiems tiems, kurie ne taip galvoja, kaip norėtų p. A.M.

Straipsnio pradžioje, apžvelgęs dvejų didžiųjų priešų — kapitalizmo ir komunizmo atsiradimo bei vystymosi sąlygas, apgailestaves, kad trečiasis šios būsimo kovos dėl pirmavimo socialiniame žmogaus gyvenime faktorius — katalikiškasis socializmas pavėlavo ir nuo gyvenimo atsiliko, p. A.M. darbininkų mases paleidžia žygiuoti su komunistais bei kitais, masonų ložėse išdresiruotais šios eisenos varovais. Kartu nepamiršta duoti ir šiai Eisenai uždavinio — sunaikinti krikščioniškąją pasaulio kultūrą. Nesigilinant į autoriaus teigimą, kad beveik visa, kas buvo pasaulyje pasiekta, yra tik krikščioniškosios kultūros padariniai bei nuopelnai, tenka suabejoti teigimu, kad komunizmas ne tiek blogo atneš žmogui savo socialinėmis reformomis, kiek bedievybe ir noru sunaikinti senąjį pasaulį ir senąjį žmogų. Atrodo, kad kaip tik tų socialinių reformų ir jų sukurtų sąlygų dėka, komunizmui pavyko pasiekti savo tikslo — išauginti žmogų — žvėrį, nepažįstantį tikėjimo, nežinantį augštesnių gyvenimo bei žmogiškumo idealų ir teturinti vieną troškimą — sunaikinti viską, kas amžiu bėgyje žmogiškosios kultūros buvo sukurta ir priversti pasaulį paklusti ir nusilenkti jai įsivaizduojamam "dievui".

Truputį pestelėjęs masonus, autorius staiga pastebi ir visų šių žmonių nelaimių kaltininką — indiferentiškumą, ir taip prieina išvados, kad pirmieji du sąjūdžiai yra tik blankūs šešėliai prieš šią naują pabaisą, grasišančią praryti visą likusią mūsų tautos dalį. Baimės įtakoje, p. A.M. pradeda vaidintis ne tik paskiri inteligentų — indiferentų būreliai, bet ir ištiesios "specialios organizacijos", kurių nariai tai asmenys, neturintys savo nuomonės, nesugebą apsispręsti, be ideologijos bei noro jungtis kovai dėl Dievo, kultūros ir žmonių ateities.

pasiūsta į Dotnuvos rajono "Aušros" kolūki, kuriame jau pradėta grupinių sodybų statyba ir griovimas lietuviškų vieniškių. Tokiu darbu tektų tik apsidžiaugti, jei jis būtų mokliškai dirbamas. Pagal Vyšniauskaitės pasakojimą etnografinis skyrius rūpinasi tyrinėjimu darbo įrankių, valstiečių šeimos buities, papročių, švenčių, užrašinėjamus žodines liaudies kūrybos, kaip dainų, pasakų ir kt. Deja,

be tiesioginio darbo, etnografinio skyriaus darbuotojai turfi dirbti daug bolševikinio propagandinio nieko.

Jie turi stebėti ir fiksuoti kolūkinio kaimo gyvenimą, analizuoti "socialistinės buities ir kultūros formavimo reiškinius" ir nustatyti, "ką lietuvių tauta įneša į bendrą tarybinių tautų socialistinės kultūros lobyną". Ši savo uždavinį jis atlieka bolševikiniais metodais. Vyšniauskaitė pasakoja

Eltos Kronika

* Vokietijos kancleris Adenaueris, už pareiktus VLIKo vardu linkėjimus laimėjus II-sius Vokietijos federal. parlamento rinkimus VLIKo pirmininkui M. Krupavičiui atsiuntė nuosirdžią padėką.

* Romos LB pirmininkas kun. V. Mincevičius savo laiku darė žygių, kad Romoje būtų Lietuvos vardu pavadinta bent viena gatvė ar aikštė. Buvusią prieškarinę "Lituania" gatvę Sovietų rūpesčiu italai buvo panaikinę. Dabar gautas atsakymas, kad Romos viceburmistro Giorgio Andreoli pirmininkaujama komisija visais balsais nusprendė pavadinti "Lituania" vardu vieną Romos aikštę Pariolio zonoje. Ši zona yra aristokratų ir diplomatų, viena iš gražiausių Romoje. Joje yra Lietuvos pasiuntinybė prie Šv. Sosto.

* Grįžęs į JAV atstovų rūmų narys Ch. J. Kerstenas pareiškė spaudos ir radijo atstovams, kad iš Europos prisėdęs daug vertingos įrodosmos medžiagos, žemėlapių ir net originalių dokumentų su Ribbentropo, Molotovo ir Stalino parašais. Pabaltijo valstybių pavergimas vaizduoja modelį, kuris paskiau buvo pritaikytas taip pat pavergiant kitus kraštus. Amerikiečių spaudos ir radijų pranešimu, Kerstenas ragino geriau pažinti bolševizmą ir atskleisti jo tikruosius kėslus, taip pat dar kartą pasisakė už Amerikos Balso transliacijų stiprinimą ir sudarymą iš pavergtųjų kraštų karių tautinių dalinių.

Nurašęs "dingusios kartos" sąskaiton didelę dalį mūsų inteligentijos ir neradamas kelio išbristi iš šios įsivaizduotos klampynės, autorius staiga prisimena viduramžių laikų papročius ir, gelbėdamasis iš padėties, paskelbia "kryžiaus karą" visiem tiems, kurie drįstų suabejoti jo teigimų tikslumu.

"Kas ne su mumis, tas prieš mus", metamas šio žygio obalsis. Čia kyla klausimas — ko norima pasiekti? Ar švaistymasis panašiais posakiais prives prie glaudesnio bendruomeninio sugyvenimo ir paskatins atskirus narius sąžiningiau atlikti savo pareigas Tautai ir Tėvynei? Atrodo, kad komentarami nereikalingi, o išvados aiškios — jei p. A.M. pavyzdžiu pasektų ir kitų organizacijų vadovai — prieturume prie to, kad patys savo rankomis palaidotume tai, ką savosios tautinės egzistencijos išlaikymui tremtyje esame padarę, ir ant visos lietuviškos veiklos kapo tegalėtume pastatyti kryželį su užrašu: — "Kas ne su mumis..."

Straipsnio pabaigoje autorius kviečia visus lietuvius katalikus inteligentų burtis "prie jaukaus katalikų kultūros židinio ir pajusti tikrąjį gyvenimo pulsą". Bet, kažkodėl, pamirštamasis eilinis lietuvis katalikas. Juk ir jam malonu prie to židinio pasišildyti ir pagyventi tuo tikruoju gyvenimu, apie kurį kalba p. A.M. Sakoma, kad prieš Dievą visi yra lygūs, tai kodėl daroma išimtis?

Baigdamas šias savo pastabas noriu dar kartą pabrėžti, jog malonu, kad yra ieškoma naujų kelių, bet yra blogai, kai tas kelias mėginama aptverti augsta tvora, kad juo einantieji ne tik negalėtų iš to kelio išklysti, bet ir pažvelgti, kas vyksta anapus jo ribų.

V. Bosikis

apie "Aušros" kolūkietę Kotryną Montvilienę, 63 m. amžiaus moterį. Ši neraštinga moteris džiaugiasi "savo laime suradusi kolūkio kiaulių farmoje". Iš to daroma išvada "apie valstiečio dvasios persilaužimą". Nepaisant šio propagandinio šlamšto, šis darbas vis tik gali turėti naudos Lietuvos etnografijos ir istorijos mokslui,

jei bus užfiksuotas vienas iš tragiškiausių Lietuvos istorijos momentų ir išgelbėta nuo pražūties archeologinė ir tautosakos medžiaga. Jei tikėtai Vyšniauskaitės pareiškimu, šiuo metu visa ekspedicijos parvežta medžiaga, kaip liaudies audinių pavyzdžiai, tautinių darbučių piešiniai, liaudies architektūros brėžiniai, planai, foto nuotraukos, yra tvarkomos ir bus panaudotos T. Lietuvos mokslo akademijos istorijos ir teisės instituto mokslo tiriamiesiems darbams, sprendžiant lietuvių tautos etnografines problemas.

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

STEBUKLINGOJI DIEVO MOTINA ŠILUVOJE

Bažnyčios istorijoje visais laikais buvo stebuklingų vietų, kuriose žmonės, Marijos užtarimu, išprašydavo sau iš Dievo ypatingų malonių. Prie tokių stebuklingų ir Bažnyčios patvirtintų vietų priskiriama ir mūsų Šiluva. Šiluvoje yra stebuklingas Marijos paveikslas, taip pat Šiluvoje buvo apsiėmęs J. J. pati.

Šiluvoje Marija apsiėmė 17 šimtmečio pradžioje, kada visa Lietuva buvo paversta protestantizmo laukais. Pačioje Šiluvoje buvo jau praėję apie 80 metų nuo kalvinizmo įsigalėjimo ir katalikų bažnyčios sunaikinimo. Katalikų kunigų ir pamaldų jau seniai čia nebuvo. Žmonės buvo suvaryti į kalvinių bažnyčias. Tokiose aplinkybėse atėjo Marija į Šiluvos laukus ir, atsėdusi ant šalto akmens, gailiai verkė, nes žmonių širdys pasidarė šaltesnės už akmenį.

Marijos apsiėmimas Šiluvoje ir Jos ašaros buvo didelė Dievo malonė, suteikta ne tik Šiluvai, bet ir visai lietuvių tautai. Lietuva greit nusikratė protestantizmo ir išliko katalikiška.

Be Marijos apsiėmimo Šiluvoje yra dar Jos stebuklingas paveikslas, kuris dar prieš protestantizmą buvo žmonių gausiai lankomas ir garbinamas. Protestantams pradėjus katalikus persekioti, paskutinis Šiluvos parapijos klebonas kun. Holubka paveikslą užkasė žemėje. Jis buvo atkastas nuostabiū būdu tik po Marijos apsiėmimo ir vėl grąžintas į altorių.

Prasidėjus religiniam žmonių atgimimui, kan. J. Kazakevičius, laimėjęs bylą su protestantais, Šiluvoje pastatė mažą bažnytelę. Atrodė, mažam vietos tikinčiųjų skaičiui jos turėjo pilnai užtekti. Bet, kaip rašo, vysk. M. Valančius: "Paskelbtas Švč. Marijos apsiėmimas ant akmens ir įstatytas į didį altorių stebuklingas Dievo Motinos paveikslas, patraukė iš visos Žemaitijos daugybę žmonių taip, kad 1629 m., per Švč. Marijos Gimimo atlydus, 11.000 katalikų priėmė Švenčiausią Sakramentą." (Zem. Vysk.

paragrafas 67).

Marijos stebuklingasis paveikslas Šiluvoje yra patvirtintas Bažnyčios ir apvainikuotas Karalienės garbės vainiku.

Žmonės mėgo lankyti stebuklingą Šiluvos Marijos paveikslą, nes per jį išmaldavo sau iš Dievo gausių ir nepaprastų malonių. Kaip vysk. M. Valančius sako, kad "daugybė žmonių, norinčių Marijos pagalbos, kasdien ėjo į Šiluvą ir kuo ne visi patyrė, ko norėjo" (Zem. Vysk. par. 122). Dažni ir nuostabiū pagijimai, gausus maldininkų lankymas reikalavo, kad Bažnyčia patikrintų ir pati tartų žodį. Buvo sudaryta iš dvasininkų ir pasauliečių komisija, kuri įvykius ištyrė. 1775 m. popiežius Pijus VI jį patvirtino, suteikė visuotinus atlydus ir leido apvainikuoti Karalienės garbės vainiku.

Žmonėms kartais neaišku, kodėl kaž kurios vietos yra ypatingos Dievo malonėmis, nors Dievas visur yra tas pats. Taip, Dievas visur yra tas pats, ir jei žmogus turi didelį tikėjimą, visur jis gali tai pat pasiekti. Tą patvirtina ir Evangelija: "Ko tik melsdamiesi prašote, tikėkite, kad gausite, ir bus jums" (Mork. 11,24).

Dievas savo malonių teikimui pasirinkdamas kaž kurias vietas, iš vienos pusės palengvina žmonėms laimėti daugiau Jo malonių, iš kitos — pritaiko prie žmogaus prigimties. Žmogus brangina tik tai, ką jis pats savo pastangomis įsigyja. Tad Dievas, duodamas žmogui savo malonių nori, kad ir pats žmogus vienokiu ar kitokiu būdu prie jų gavimo prisidėtų. Įvairūs įžadai, maldos, šv. Mišios, vykimas į stebuklingas vietas ir t.t. — yra žmogaus valios pastangos, kurias Dievas įvertina.

Tad ir mūsų Šiluva yra Dieviškos Apveizdos pasirinkti vieta, kurioje žmonės per Mariją gaudavo nuostabių Dievo malonių savo reikaluose.

B. (Darb)

JĮ DĖKOJA SAVO RĖMĖJAMS

Grupė, pavadinta rėmėjų būreliu Nr. 70 (Adelaideje) veikia jau antri metai. Iki šių metų liepos 1 dienos būrelį atstovavo p. J. Lapšys. Perduodamas tas pareigas kitam atstovui, p. J. Vizbarui, pateikė kartu ir apyskaitą, iš kurios aiškėja, kad per 12 mėnesių surinkta £135, kurie ir pasiųsti Gimnazijai (£121) arba tiesioginiai globotinei (£13) švenčių progomis. Tai jau graži parama tam šviesos židiniui.

Grupėi paskirta globoti III klasės mokinę Rūta Juodsnukytė. Gimnazijos vadovybė informuoja, kad ji yra rimta ir darbšti ir mokslas jai sekasi gerai. Savo laiške pati globotinė sako: "... aš nerandu žodžių išreikšti savo padėkai visiems tiems geriems žmonėms, kurie, patys sunkiai dirbdami, nepamiršta ir mūsų, likusiųjų Vokietijoje. Kai mūsų brangi Tėvynė bus laisva, aš visas savo jėgas paskirsiu jai, kad tuo galėčiau nors kiek atsieti visiems tiems geradariams, kurie mane globoja ir duoda man mokslą..."

Kas gi tie globėjai? Nagi tie patys žmonės, gyvena tarp mūsų, tik jie nepastebimi, gal ir nenori būti pastebėti. Jie atlieka Tėvynę pareigą be reklamos. Teatleidžia man jie visi, jeigu juos vis dėlto išskirsiu dienos švieson. Rugsėjo mėnesio rėmėjų sąrašas skaitome: Abromas J., Dainius S., Fležinskai S. ir V., Janulis V., Lapšys Jonas, Lapšys Juozas, Levickis A., Morkys V., Morkūnas V., Straukas B., Štuopys P., Vizbaras J., Vosylus V., Zamoiskis Č. Ar tai visi? Žinoma, ne. Pavartę ankstesnius sąrašus rasime ir kitų pavardžių, taip lygiai kaip

Kas šiandieną nežino Vasario 16 Gimnazijos vardo? Nebent tik tas, kas iš viso užsidaręs savo kiaute ir nieko nenori matyti nei žinoti, kas dedasi aplinkui. Vasario 16 Gimnazija tai tokia institucija, kurią išlaiko po platųjį pasaulį išsisklaidę lietuviai, skirdami jai mažą savo darbo dalelę. Iš tų dalelių susidaro stambesnės sumos, kurios ir įgalina šią vienintelę šios rūšies įstaigą lietuviškajame pasaulyje egzistuoti.

Gimnazija išlaikoma gana savotišku būdu: atskiros tautiečių grupės arba organizacijos pasiėmė globoti po vieną mokinį. Tokių grupių esama ir Austrijoje, iš kurių vieną ir norime

Mieląją idėjos sesę
NIJOLĘ PLOKŠTYTĘ
ir
p. JURGĮ VITKUNĄ,
sukūrusius lietuvišką šeimos židinį,
nuoširdžiai sveikina, Telaimina Jus
Tas, Kurio rankose yra ateitis.

Adelaidės ateitininkai

Buvusį Adelaidės Vyr. Ateitininkų valdybos narį

p. dr. V. KILIKONĮ ir PONIĄ
džiaugsmo dienoje sulaukus sūnelio,
sveikina

Adelaidės At-kų V-ba
ir Bendraminčiai

Ateitininkų šeimos narius, ponus
S. ir J. BARDAUSKUS)

savo naujame name sulaukusius naujo gyventojų — mielos dukrelės, sveikina

Adelaidės at-kai

INFORMACIJOS

Lapkričio mėn. 21 d. šeštadienį yra Adelaidės ateitininkų šeimos šventė. Moksleiviai tą dieną pasirinko savo metinę šventę, nes yra Švč. Mergelės Aušros Vartų šventė.

Vyresnieji ateitininkai tai dieną yra užprašę šv. Mišias, kurias už mirusius ir nukankintus idėjos brolius ir seses, atlaikys Dvasios Tėvas kun. dr. P. Jatulis Katedroje (Wakefield Str.) 9 val. ryto. Po mišių bus atgiedota "Libera".

Jaunesnieji ateitininkai tai dieną pat visi tautiečiai kviečiami skaitlingai dalyvauti bendroje šv. Komuniijoje. Prieš pamaldas bus klausoma išpažinčių. Po pamaldų Katedros salėje bendri pusryčiai.

1954 m. sausio mėn. prasidės moksleivių at-kų stovykla. Tęsis dvi savaites. Stovykla įvyksta Aldinggoje prie jūros, 35 mylios nuo Adelaidės. Asmeniui dviem savaitėm išlaikymas kaštuos £4.

Stovykla pirmoje eilėje ruošiamas moksleiviams ateitininkams, bet esant laisvų vietų bus priimtas kiekvienas iki 16 metų amžiaus. Suinteresuoti gali kreiptis pas. p.p. A. Stepanienę, G. Vasiliauskienę, A. Kubilių ar į bet kurį vyresnįjį at-kų valdybos narį. Detalės bus paskelbtos vėliau.

Stovyklos organizatoriai

būsimoje sąrašuose atsiras vėl naujos pavardės. Mat, vieni dėl įvairių priežasčių pasitraukia, kiti stoja į jų vietą, anot Dr. Vinco Kudirkos, vieton audros nugriauto stulpo statomas naujas.

Aš kviečiu ir kitų būrelių atstovus duoti spaudai žinių apie savo veiklą. Žinau, kad rėmėjai yra kuklūs, bet ne visada kuklumas save pateisina.

Aš kviečiu visus kitus tautiečius širti bent mažytę savo darbo dalelę šiam lietuviškajam žiburui išlaikyti. Ypač aukos reikalingos dabar, kada gimnazija persikėlė (priversta buvo tai padaryti) į savus namus, už ku-

RITERIŠKAS KVIETIMAS

"Mūsų Pastogė" Nr. 236 atspausdino man paties Redaktoriaus p. J. Žukausko kvietimą į laikraščio bendradarbius. Jeigu kvietimas atspausdintas laikraestyje, tai tokiu pat būdu turiu pasisakyti, kad kvietimą gavau.

Kvietimas ne iš paprastųjų. Po stambaus užrašo "Kvietimas Kun. Pr. Vaseriui", jo tekstą taip galėtume suglaustai išreikšti:

Tamsta esi nekultūringas, anarchistas ir bendruomenės ardytojas, ką "teisingai esu pasakęs straipsnyje Nepagirtinas Kelias". Jokio atitaisyto "niekur ir niekada nesu žadėjęs". Iš "patikimų šaltinių" dar sužinojau, kad esi melagis ir tuo įsitikinau. "Beliška tik ištiesti vienas kitam ranką, kurią aš ir tiesiu. Tuo būdu sukursime pavyzdį ir kitiems mūsų tautiečiams." — (imprv)

Kvietimas kiek juokingas, tačiau ne visa juokas, kas juoku šviečia. Kvietime nusakyta ir pagrindas. Laikrašty-

MOTERIMS

Redaguoja O. Pridotkaitė

MALONIOS SKAITYTOJOS

"Australijos Lietuvis" skaitytojų tarpe yra ir didelė dalis įvairaus amžiaus moterų. Iki šiolie moterys neturėjo savo vietelės, kur galėtų pasisakyti savais, moteriškais reikalais. O tų reikalų mes turime apšiai ir įvairių. Redakcija yra gavusi nemažą laiškų, kuriuose prašoma tokių skyrelį įvesti, bent kas antrame numeryje.

AL Redakcija pakvietė mane šį skyrelį redaguoti. Neturiu šioje srity-

je patyrimo, bet tikiuosi visų skaitytojų paramos. Vyresnio amžiaus moteris kviečiu pasidalinti savo patyrimais su jaunesnėmis, gi jaunesniasias kviečiu išskirti naujų idėjų, naujų samanyų. Bendromis įgėmis padarysime mūsų skyrelį įdomų ir naudingą. Visus laiškus adresuoti AL Redakcijos vardu, rankraštyje pažymint "Moterims skyreliui".

Redaktorė

MOTERŲ MADOS

(Patarimai augšto ūgio moterims pagal Christian Dior)

Daugumas augštų moterų vaikšto nuleidusios galvas ir įtraukusios pečius, tuo būdu norėdamos atrodyti mažesnėmis. Tai yra klaida. Šitoks savęs varžymas ir nenormali laikysena ūgio nei padidins nei pamažins. Kiekviena, norinti gerai atrodyti moteris, kokia ji bebūtų ūgio, turi kontroliuoti savo laikyseną ir eiseną; ji turi būti natūrali, laisva ir moteriška. Augštos moters ypatingą dėmesį turėtų kreipti į žingsnius, nes pagal proporciją jie būna dideli ir atrodo vyriškai. Taip pat sėdėjimas daug reikiama. Pav. koja ant kojos uždėti netinka, nes dėl jų ilgumo gaunasi nekoks vaizdas.

Kalbant apie bendrą išvaizdą ir rūbus, augštos moters turi atsiment, kad jos negali vaizduoti "mažų mergaičių". Pav. reikia vengti įvairių spalvotų kaspinėlių plaukuose, vaikiškų šukuosenų, ružavų ir šviesiai mėlynų spalvų, mažų baltų apikaklelių ir t.t. Taip pat reikia vengti iškilmingų, griežtų ir su daugeliu raukimų rūbų. Turinčios ploną liemenį gali nešioti plačius ir rauktus sijonus. Geras gatvės kostiumas tinka įvairių ūgių moterims, tik augštos turėtų nešioti dirželį, nes skersinės linijos trumpina ilgumą. Bendrai visuose rūbuose turėtų jaustis platumas ir erdvė: plačios suknelės, laisvi paltai ir švarkai, didelės rankovės ir apikaklės, bet reikia saugotis kraštutinumų. Taip pat reikia pasirinkti didesnio formato rankinukus, ilgus skėčius; papuošalai turi būti sunkūs ir dideli (tik neperdaug blizgučių, nes tai atkreipia dėmesį). Labai svarbu yra gerai pajauti proporcijas, nes kas tinka žemom, gali labai juokingi atrodyti augštom.

Spalvos ūgio kontroliavime irgi turi didelę reikšmę; pav. skirtingų spalvų derintas siauras sijonas ir laisvas švarkas figūrą trumpina. Taip pat išilginių linijų reikia vengti — jos

riuos reikia daug, o daug mokėti. Kam prieinama, junkitės į rėmėjų būrelius, o kur tai negalima aukas galima siųsti ir per "Australijos Lietuvis" Leidyklą, kuri visada gautas aukas tuoj siunčia Gimnazijai. Anot poeto, maža mūsų, broliai, bet jeigu būsim vieningi, tai didžius darbus atlikime.

J. Vaidevutis

ilgina; skersinės linijos trumpina ir platina, todėl patiriamos tik plonom. Bendrai spalvų pasirinkime reikėtų apsigauti prie ramių ir sunkių tonų, vengti švelnių ir ryškių.

Kasdieninio nešiojimo rūbai turi būti normalaus ilgio, bet neperilgi. Plonom patariama dėvėti plačias bliuskutes ir laisvo liemens sukneles, stambios moters turėtų šito vengti.

Pasirenkant skrybėlaitę reikia atkreipti dėmesį, kad jos forma ir papuošalai neitų į viršų, geriausia tinkamos plačiais randais, nes jos slopina ilgį.

Kas liečia batus, tai prie gatvės apsiėmimo geriausi yra skaitomi pusaugščiai užkulniai, nes juose koja atrodo elegantiškiausiai; gyvenant provincijoje ar esant gamtoje visoms moterims batai tinka tik žemais užkulniais.

Kaip ir visada pagrindas yra tamsus, kad kiekvieną madą reikia prisitaikyti savo asmeniui ir atrasti tai, kas geriausiai tinka.

Virtuviniai reikalai

AGUONŲ PYRAGAS

1/3 sv. riebalų,
1/3 sv. cukraus,
4 kiaušiniai,
3 valg. šaukštai pieno,
1 arb. šaukš. kepimo miltelių,
2 valg. šaukš. bulvinių miltų arba vanilio pudingo.

vanilio lazdelė, druskos.
Riebalus išmaišyti iki putojimo, po truputį sudedant cukrų, kiaušinių trynius, sumaltas aguonas, pieną, vanilį, druską ir su bulviniiais miltais ar pudingu sumaišytus kepimo miltelius. Viską gerai išmaišius ant galo sudėti išplaktus baltymus. Sudėti į riebaluotą formą ir kepti orkaitėje apie 20 min. stiprijoje ir apie 30 min. silpnosioje temperatūroje.

VYNIOTI SALOTŲ LAPAI

1/2 puodelio geros varškės,
1/2 puodelio tarkuoto sūrė,
1 puodelis kapotų pomidorų (be žievelės ir grūdų),
5 valg. šaukštai mayonezo,
druskos, pipirų, salotų lapų.
Viską gerai ištrinti. Paimti didelius salotų lapus, storai patepti tuo mišiniu. Suvynioti į rolkutes, palaikyti šalta ir duoti prie šaltų užkandžių, mėsa arba grybais kimštų bulvių ir t.t.

Praktiški patarimai

Kad apsaugoti linoleumą nuo išžiūmo, reikia jį trinti su acto ir aliejaus mišiniu 1:1 proporcijoje.

Kad kepat šviežios dešros nesprogtų, reikia prieš tai jas mirkyti piene.

Prieš einant miegoti patartina pavalgyti medaus, jis veikia gaivinančiai nervus ir sukelia gerą miegą.

Žuvį virti įvyniojus į skarelę, tokiu būdu jis išlaiko savo formą ir nesubyra.

Pridžiūvusius ir sukietėjusius dažų teptukus mirkyti verdančiame vandenyje ir acto skiedinyje, po to išplauti muiluotu vandeniu.

Nevirtų kiaušinių lukštus susmulkinti ir užpylus vandeniu palaikyti — šituo skysčiu kas trečią dieną alistyti gėles; veikia kaip trąšos.

Švoginų kvapas nuo rankų pralina jas įtrynus gabalėliu nevirtos bulvės.

(Perkelta į 8 psl.)

LITERATŪRA MOKSLAS MENAS

Laiskai žmonėms

Australijoje, knygų rinkoje pasirodė labai aktualus, Lietuviškos Knygos Klubo Čikagoje leidinys: Giovanni Papini, Popiežiaus Celestino VI laiškas žmonėms. Iš italų kalbos vertė Dr. Petras Mačiulis.

Giovanni Papini šiandien yra vienas plačiausiai žinomų rašytojų visame pasaulyje. Dar tebegyvena su žmona gimtoje Florencijoje.

Iki pirmojo pasaulinio karo jis priklausė liberalinei-racionalinei krypti. Savo persilaužimą ir grįžimą prie Dievo jis išgyveno rašydamas "Kristaus istoriją", kuri rodo taip pat labai platų atgarsį pasaulyje ir yra išversta į lietuvių kalbą Dr. P. Mačiulio.

Knyga "Popiežiaus Celestino VI laiškas žmonėms" — yra ne istorinis, bet literatūrinis veikalas. Niekad nebuvo popiežiaus Celestino VI vardu, Giovanni Papini rašo laiškus įvairioms žmonių rūšims. Autorius paskelbia drąsų minčių ir neatlaidžių perspėjimų visoms žmonių grupėms. Žinoma tai nėra bažnyčios mokslas, bet kaip privati rašytojo pažiūra.

Tie laiški skiriami: žmonėms, kurie vadinais krikščionimis, kunigams, vienuoliams, turtuoliams, vargšams, valdovams, piliečiams ir pavaldiniams, moterims, poetams, mokslininkams, žydams ir visiems žmonėms. Žmonėms visų tautų ir visokios padėties. Ypatingai tiems, kurie galvoja ir kenčia; tiems visiems, kurie išsigelbėjimo

trokšta per krikščionišką viršžmogiškumą. Taipogi — laiški žmonėms be Dievo.

Čia paduodamos kelios laiškų ištraukos. Laiške "žmonėms, kurie vadinais krikščionimis" autorius sako: "protas — aukščiausias žmogaus pasididžiavimas — atrodo klaidėjimų karštingės apniktas, beprotysčių svaičiojimais aptemdytas. Kalba tikrai aistros ir kūno geiduliui, klasių ir luomo interesai, tik dalies ir rasės meilė. Žmonės jungiasi tik į neapykantos sambūrius ir mirties veiksmams. Visur kur kitur jie yra pasiskirstę, atsiskyrę, nedraugingi, priešai; žemės rutulio pusiauji prieš žemės rutulio pusiauji, tikėjimas prieš tikėjimą, tauta prieš tautą, gentis prieš gentį, žmogus prieš žmogų..."

"Ką reiškia jūsų vardas, jūs žinote" — sako laiškas kunigams. "Kunigai, tolregiai t.y. tie, kurie privalėtų įžvelgti į tolius, stebėti aukštumų viršūnes, aukštybių ir begalybės link. Kodėl, priešingai, jūs pasitenkinat artimų mažmožių smulkiu stebėjimu, kaip vargingi trumparegiai?"

Vargšams autorius sako: "Žmonės jau nebežino, kad garbingas džiaugsmas yra didesnis turtas už išgraviuotą ir monetomis nukaltą aukšą."

Piliečiams ir pavaldiniams: "Nedaug, arba nieko nereikia įstatymų pakeitimas, obalsiai, vėrdai, veikėjai ir vieši pasireiškimai, nes kokia bebūtų oligarchija, kuris jus valdo, jūs

esate visuomet surišti, suskaldyti, prispausti, paaukoti. Neužtenka pakeisti valdymo sistemas, kad prie laisvės ir laimės priartėjus: reikalinga pakeisti žmonių sielas ir širdis, visų žmonių, valdovų ir pavaldinių, valdančiųjų ir piliečių."

Laiške mokslininkams sakoma: "Jūs mokslininkai, buvote kūno tarnai ir medžiagos apgalvotojai, privalote pasidaryti dvasios evangelistais ir dieviškumo apaštalais, Bet, kad pakilus į šią aukštesnę mokslo laipsnį, yra reikalinga jūsų reforma: atsiskakymas jūsų įsivaizduoto išdidumo, nuosirdus ryžtas sustabdyti pražūtingas jūsų kalčių pasekas..."

Tai tik nuotrupos laiškų, kuriuose autorius kreipiasi į sugedusį-nupuolusį žmogų. Jis — žmogus stovi išvakarėse didelės katastrofos, baismės kurią yra pilnai užsitarnavęs ir nesąmoningai ją pats sau priuošęs. Tačiau vienintelis kelias išėjimui iš šiandieninės padėties dar yra galimas. Tai — pabudimas. Užsidedimas aukštesniems tikslams. Laiškų autorius bijo, kad šiandien žmogus pats vienas nebesugebės išsigelbėti. Dėlto veikalas pabaigoje, autorius kreipiasi į patį Dievą: "Tu suteikieji jiems laisvę, bet iš laisvės gimė pagunda, iš pagundos puolimas, iš puolimo didžiausia kančia, iš kančios nusiminimas, iš nusiminimo apakimas. Kitos teisės jie neturi apart jų nuodėmės, neturi kitokių tūlių, kaip jų negarbė... Jie klaidžioja kaip palaidi šunys neapsakomos nakties dykumoje, kaip laukiniai žvėrys, kurie nebepažįsta nei pastogės, nei ganyklos, kaip paukščiai, kurie dažu sparnais į akmeninę angą, nes nebemoka įžiūrėti šviesos, kuri juos į saulę nuvestų."

Dėlto čia laiškų autorius meldžiasi: "Aš laukiu iš Tavo bekrastės Tavo tėviškos meilės paskutinio ir aukščiausio įrodymo..."

Baigiant būtina pridurti, jog rašytojo pažiūros slyga taip gyvai prašnekti į mus, lyg tai būtų mūsų pačių nuomonė. Patartina, nepraleisti progos, perskaityti šiuos laiškus.

Patį knygą atspausdinta švariai su skoningu dail. Viesulo apvalkalu.

Beatrice

ĮSPŪDINGAS KAMERINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Šių metų spalio mėn. 31 dieną, Theosophical Salėje Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės Skyriaus suruoštas koncertas, pasižymėdamas dideliu rimtumu, kultūringai paruoštoje programoje, klausytojams paliko didelį malonų įspūdį.

Koncerto programą pradėjusi sopranas Elena Rūkšteliene Juozo Gruodžio kompozicijomis, savo sidabrinės varšos balsu, ypatingai išsiskyrė dainose "Oi ant kalno" ir "Aš svajonėjau svajonėlę".

Prancūzų "bergerettėse" solistė lankščiu, gerai valdomu balsu, sudarydama dvasinį ryšį su klausytoju, dideliu paprastumu, meniškai frazuodama ir išgaudama visą sultingumą iš šių nuotaikingų dainų, pasirodė esanti aukštos klasės kamerinio stiliaus dainininkė. Šia proga norėtusi jai palinkėti ir toliau puoselėti šią, mūsų taip apleistą, sritį, kuriai solistė, sprendžiant iš jos pasirodymo koncerte, yra tiesiogis sutverta.

Dorothy Oldham, skambinusi mums mielus M.K. Čiurlionio preliudus ir nokturną atskleidė šio gilaus menininko kūrinį poetinį svajingumą ir su dideliu pajutimu, meistriška technika patiekė jį klausytojui.

Mums mielas ir gerai pažįstamas smuikininkas Pranas Matiušas, pianistei Dorothy Oldham palydint sodriais tonais pagrojęs nelengvą Vitali kompoziciją "Chaconne", visu grožiu švystelėjo Edvardo Griego sonatoje C minor op. 45.

Šie du menininkai, jausdami sąskambio lygsvarą tarp smuiko ir pianino, jautriai interpretuodami pirmosios dalies melancholiją ir konfliktą, antrosios dalies — melodingą ramybę ir trečioje dalyje — veržlumą, pajausdami kūrinio stilių, įdomiai ir nuotaikingai patiekė šią efektingą Griego sonatą auditorijai.

Baritonas Paulius Rūtenis, pasirinkdamas Vlado Jakūbėno įdomiai harmonizuotas lietuvių liaudies dainas, perdavė mūsų dainos grožį kultūringoje šviesoje. Jo sodrus baritonas ypatingai gražiai skambėjo daino-

je "Sutemo naktis", gi dainoje "Pie-menų raliavimas" solistui pavyko klausytoją nukelti į lietuviško kaimo idiliją.

Kaip ir ankstyvesniuose savo recitaluose, taip ir šį kartą, solistas, išpildydamas Hugo Wolf dainas — "liederius" pasirodė tobulas jų interpretatorius.

Dainininkai pianistės Dorothy Oldham meniškame akompanavime ir asmenyje turėjo vertingą ir nuosirdžią pagelbininkę.

Nuosirdžiai kalbant, koncertas praėjo vispusiškai pasisekęs. Reikia tikėtis, kad panašios rūšies muzikos vakarų, auklėjančių mus muzikinėje kultūroje, Kultūros Fondo Adelaidės Skyrius pateiks ir daugiau.

M.K.

Juozas Mikštas

KAITROJ VIDURNAKČIO ŽVAIGŽDŽIŲ

Pergeit mes baigėme šią puotą --- Nors daug čia buvo žodžių nuosirdžių, Nors daug svaigių dainų čia išdainuota

Kaitroj vidurnakčio žvaigždžių.

Tu pabučiuok mane kaip sesė broj Kelionėn tolimon išleisdama. Sudužo trapūs džiaugsmo valandų [karoliai, Ir vėl man liko vienuma.

Ir nežinia, kokie mus vėjai Rytoj kaip rudenio lapus blaškys. Ir gal dėl to dabar taip skaudžiai [suvirpėjo Jausmuos paklydusi širdis.

Sudie sakau svajonei nerealiai, Sudie ir tau, ir sapnui šios nakties. Ir vėl man liūdesiu dvelks dykum [mos pabalę, Ir stūgaus gaidą nevilties.

Pergreit mes baigėme šią puotą, Ir išsiskirstė jau visi draugai. O buvo siausta čia, o buvo čia dainuota, Tik taip trumpai, taip neilgai.

Adelaide, 1953 m. kovo mėn

teriai yra labai nemalonūs. Vyrai turėtų to neužmiršti. Bendrai, jeigu vyrai stengtųsi išlikti moters akyse tokie, kokie, kokie jie buvo prieš vedybas, aš manau, kad daugelis vedusiųjų būtų daug laimingesni ir skrybybų būtų daug mažiau.

(Zinios)

MEILĖ IR MOTERYS AFORIZO-NUOSE

Meilė yra amžinoji kova tarp vyro ir moters, kovą žiauriausiomis priemonėmis, su visomis gudrybėmis, su visu smutru, su visu negailestingumu.

M. Jalusič

Motery dorovė panaši į mėnulį: ji turi savo fazes, savo perversmus ir aptemimus.

Herodotas

Femina (moteris) yra kilusi iš lotynų kalbos žodžių — fele ir minus, kas reiškia: dar mažesnė, negu katė.

Spenger

Lengviau moterį išvesti iš kantrybės, negu iš skrybėlių krautuvės.

Minajevs

Bloga būti be meilės, dar blogiau yra mylėti, o visų blogiausia — prarasti meilę.

Anakreonas

Mokslo ir technikos naujienos

EVERESTO AUGŠČIO PASLAPTIS?

Vienas Anglijos lakūnas sukėlė sensaciją. Labai keistą sensaciją, nes ji liečia kalno augščio klausimą.

Yra laikoma, kad Himalajų kalnų viršukalnė Everestas yra augščiausias pasaulyje kalnas, siejantis apie 9 kilometrus augščio. Bet... Visai neseniai vienas anglų lakūnas, taip pat sumanė nugalėti tą augštį ir skrido per tą viršukalnę. Ir perskridęs Everestą, staiga atsidūrė prieš dar augštesnę viršukalnę ir turėjo staiga sukti lėktuvą į šalį, nes vos su tuo kalnu nesusedė...

Jau nusileidęs, jis, lyg ir sau netikėdamas, ėmė tikrinti lėktuvo instrumentus, ar jie tvarkoje? Visi instrumentai gerai veikė ir jie turėjo jų įrengtuosius skridimo augščius.

Visa tai lakūnas pranešė spaudai ir sukėlė sensaciją: ar gi Everestas nėra augščiausias kalnas? Ir anglų ekspedicija, iš tikrųjų įkopusi į Everestą, anaipol dar neįkopė augščiausios Himalajų viršukalnės, apie kurią ligšiol niekas ir nežinojo?

Prie progos pasakytina, kad Himalajų kalnynas dėl savo neprieinamumo dar nėra tiksliai ištirtas, — todėl labai galimas dalykas, kad be Everesto jis turi kitų viršukalnių, dar augštesnių už Everestą. Dabar keliauninkai ir kalnų kopėjai turės dar naują uždavinį — ištirti, ar tikrai yra augštesnis už Everestą Himalajuose kalnas? Ar lakūnas apsiriko?

LĒKTUVAI — LĒKTUVNEŠIAI

Amerikos aviacija yra pasiekusi naują laimėjimą. Jos milžiniškieji bombonešiai B-36 jau neša ne tik bombas, bet ir lėtvus naikintojus arba mažus bombonešius, kurie pakelia atomines bombas. Jau yra išbandyta, visiškai sėkmingai, kad bombonešis B-36, kuris pajėgus skristi tolimus nuotolius, apie 4.000 mylių, dabar paima po sparnais lėktuvus naikintojus F-84 ir juos nuneša į tinkamą vietą, nuo kurios tie, labai greitai sprausminiai naikintuvai, skrenda po 600 mylių per valandą, gali dar skristi 850 mylių. Numetę atomines bombas, tie

lėktuvai sugrįžta į savo bazę — bombonešį B-36, kuris juos vėl priglaudžia po sparnais ir grįžta į aerodromą.

Tokiu būdu, dabar Amerika turi ne tik jūrų lėktuvnešius, bet ir oro lėktuvnešius, kurie sudaro labai didelį patogumą, nes jų pagalba galima panaudoti pačius greičiausius naikintojus ir drauge pačius greičiausius bombonešius.

S. PAULYJE STATOMI SUPER-HELIKOPTERIAI

Puiki ir naudinga mašina yra lėktuvas, bet šiek tiek nepatogi, nes pakilimui ir nusileidimui reikalinga ilgo išsibėgėjimo kelio, didelio aerodromo. Todėl aviacijos inžinieriai jau seniai laužo galvas padaryti tokį lėktuvą, kuris galėtų pakilti tiesiog augštyn ir nusileisti tiesiog žemyn.

1936 metais, kada prancūzas Breguet pakilo savo malūnsparniu ir iškilęs į padangas iki 2.400 m. augščio, laimingai nusileido mažoje aikštelėje, atrodė, kad tas pageidaujamo tipo lėktuvas jau išrastas. Ir iš tikrųjų tas Bregueto malūnsparnis, arba helikopteris, pakilimo ir nusileidimo ažiūglis yra idealus lėktuvas, tik visa nelaimė, kad jis nepajėgus ir nerangus. Jau 1937 m. vokiečiai porf. Heinrich Karl Johan Focke, savo konstrukcijos helikopteriu sumušė Bregueto pastatytą augščio rekordą. Jo helikopteris buvo galingesnis ir greitesnis. Vokietijoje buvo sudaryta Focke-Wolf kompanija, kurios paskirtis buvo gaminti ir tobulinti helikopterius. Netrukus Focke pastatė naują augščio rekordą iki 7.300 metrų. Šio tipo jo helikopterio greitis buvo išvystytas iki 180-200 kilometrų per valandą.

Dabar helikopterių statyboje varžosi visos didžiosios valstybės. JAV ir kitur pagarsėjo amerikiečio Howardo Hugso suprojektuoti helikopterai. Jie gali pakilti su 2 tonų krovinium. Bet šiuo metu visus nustebino pasklidusi žinia, kad S. José dos Campos technologiniam Aeronautikos Institute statomas visai naujo tipo malūnsparnis, vadinamas super-helikopteris, kurio projektą paruošė ir

Tąsa 7 psl.)

Slave Labor in Soviet Union

(Continued)

CONCLUSIONS CONCERNING U.S.S.R.

In summarising its conclusions in regard to the Soviet Union, the Committee declared:

"Given the general aims of Soviet penal legislation, its definitions of crime in general and of political offences in particular, the restrictions it imposes on the rights of the defence in cases involving political offences, the extensive powers of punishment it accords to purely administrative authorities in respect of persons considered to constitute a danger to society, and the purpose of political re-education it assigns to penalties of corrective labour served in camps, in colonies, in exile and even at the normal place of work, this legislation constitutes the basis of a system of forced labour employed as a means of political coercion or punishment for holding or expressing political views and it is evident from the many testimonies examined by the Committee that this legislation is in fact employed in such a way.

"Persons sentenced to deprivation of liberty by a court of law or by an administrative authority, particularly political offenders, are for the most part employed in corrective camps or colonies on large-scale projects, on

the development of mining areas or previously uncultivated regions, or on other activities of benefit to the community, and the system therefore seems to play part of some significance in the national economy.

"The Committee has not been able to arrive at any definite conclusions as to the number or location of the corrective labour camps and colonies; much less has it been able to assess how many persons are detained in them.

"The Committee refrained from drawing any conclusions in connection with the mass deportations referred to in the allegations, in some cases because they were stated to have taken place in a relatively distant past, in others because it was not established that they were accompanied by forced labour, and in others again because the Committee did not have sufficient information to come to the conclusion that they actually occurred.

"Soviet legislation makes provision for various measures which involve a compulsion to work or place restrictions on the freedom of employment; these measures seem to be applied on a large scale in the interests of the national economy and, considered as a whole, they lead, in the Committee's view, to a system of forced or compulsory labour constituting an important element in the economy of the country."

In this conclusions concerning Bulgaria, the Committee found:

"That Bulgarian penal legislation could constitute the basis of a system of forced labour aiming at the political correction and reeducation of those opposed to the political ideology of the Government.

"That, furthermore, Bulgarian administrative law makes provision for a system of detention with compulsory labour imposed by the administrative authorities; that the law is expressly aimed at the opponents of the established political order and that the application of this law results in

a system of forced or corrective labour employed as a means of political coercion ...

"That, in the interests of the national economy and to ensure the fulfillment of the country's economic plans, provision is under Bulgarian legislation for recourse to be had, when necessary, to various methods of constraint in order to obtain and allocate a labour force (mobilisation of labour and industry, compulsory transfer of workers, creation of labour reserves, restrictions on freedom of employment) and that this constitutes the basis of a system of forced labour of appreciable economic importance."

FINDINGS IN CZECHOSLOVAKIA

In summarising its conclusions concerning Czechoslovakia, the Committee reported:

"That Czechoslovak penal and administrative law is expressly directed against 'class enemies' and against 'a hostile attitude' towards the Government or its ideology; that offences are broadly and 'flexibly' defined; that persons who manifest or 'intend' to manifest their opposition to the regime by committing offences, however insignificant, are subjected to penalties accompanied by forced labour and, more particularly labour camps; that the purpose of these institutions is the political re-education and correction of such persons; and that this constitutes as system of forced or corrective labour employed as a means of political coercion and punishment for holding or expressing political views ...

"That, to implement to economic plans and policy of the Government, Czechoslovak legislation makes provision for a number of measures to be taken in connection with the mobilisation and assignment of labour, that these measures appear to be accompanied, where necessary, by coercion, and that they therefore constitute a system of forced labour for economic

SILPNOJI LYTIS

— Tėveli, ar teisybė, kad moterys yra silpnoji lytis, o vyrai stiprioji lytis?

— Ne visai taip, sūnau. Dažnai silpnoji lytis yra stiprioji dėl stiprios lyties silpnajai lyčiai ...

BUTŲ GERA PAILSĖTI

Žmona su vyru planuoja vykti atostogų ir aptaria šeimos svarbesnius reikalus.

— Vadinasi, kaimynai mielai sutinka paimti katiną, tavo sesuo šunį, o mano motina vaikus. Jei taip puikiai sekasi, tai mudu galiva liktis namie ir visą mėnesį džiaugtis ramybe.

purposes;

"That it has not been possible to establish whether Czechoslovak citizens are deported to the Soviet Union for compulsory labour."

In its findings concerning Romania, the Committee said:

"That Romanian penal and administrative laws — in particular Decree No. 187 of 1949 — provide the basis for a system of forced labour as a means of political coercion or 're-education' of those opposed to the Government;

"That to fulfill the country's economic plans, Romanian legislation of a non-penal character empowers the administrative authorities to call up any able-bodied person to remedy a shortage of manpower required to carry out important State tasks, and to recruit large numbers of young persons for vocational training and thereafter for a minimum of four years work in the factories or plants to which they are assigned, and that this legislation might provide the basis for a system of forced labour for economic purposes".

GENERAL CONCLUSIONS

In a series of "general observations" in regard to its findings, the Committee said that a system of forced labour as a means of political coercion "was found to exist in its fullest form and in the form which most endangers human rights where it is expressly directed against people of a particular 'class' (or social origin) and even against political 'ideas' or 'attitudes' in men's minds; where a person may be sentenced to forced labour for the offence of having in some way expressed his ideological opposition to the established political order, or even because he is only suspected of such hostility; when he may be sentenced by procedures which do not afford him full rights of defence, often by a purely administrative order; and when, in addition, the penalty of forced labour to which he is condemned is intended for his political 'correction' or 're-education', that is, to alter his political convictions to the satisfaction of the government in power."

"Such a system," the Committee declared, "is, by its very nature and attributes, a violation of the fundamental rights of the human person as guaranteed by the Charter of the United Nations and proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights. Apart from the physical suffering and hardship involved, what makes the system most dangerous to human freedom and dignity is that it trespasses on the inner convictions and ideas of persons to the extent of forcing them to change their opinions, convictions and even mental attitudes to the satisfaction of the State.

"The Committee has also found that the systems of forced labour as a means of political coercion are applied with varying degrees of intensity in a

VISAI TIKRA

Mokytojas mokykloje per chemijos pamoką klausia:

— Štai aš šį sidabrinį dolerį įmesiu į rūgštį. Ar jis sutirps.

— Ne, — atsako mokynys.

— Gerai. Bet iš kur tu taip tikras?

— Jei jis ištirptų, tai tamsta nemestum ...

AR TĖTIS AUGA?

— Tėte, ar tu dar augi? — klausia Jonukas.

— Ne, vaikeli. Aš jau senai nebeaugu.

— Tai kodėl tau iš plaukų lenda viršugalvis.

GERAS PATARIMAS

Vienai merginai, kuri labai bijo pasenti, gydytojas patarė:

— Taikykis prie archeologų. Juo būsi senesnė, tuo labiau juos dominai ...

VISI NETVARKOJ

Už geležinės uždangos prie dirbtuvės durų stovi draugas vedėjas ir seka praeinančius darbininkus. Kiekvienam jų prideda pastabas.

— Josif, draugas ateini 10 minučių anksčiau. Tai negražu, nerodai jokio solidarumo darbo draugams ir rodai veidmainišką uolumą.

— Draugas Igor, tu kasdien minutė į minutę stoji į darbą. Toks buržujiškas paprotys nepriimtinas ir turės greit baigtis.

— Ivan, jau 3 minutės po laiko. Liaudies priešas, produkcijos sabotaznikas! Tokius mes greit sutvarkysim!

AIŠKI ŽYMĖ

— Turbūt aš jau pasenau? — guodėsi teatro kasininkė savo draugei.

— Iš kur tau tokia nelemta mintis?

— Gyvenimo faktai tai rodo. Būdamas, anksčiau paduodu vyrams gražą, o tie ne neskaite šmukštį į kišenę ir šypsosi man. Dabar jau nei akių nepakelė ima skaityti savo pinigų.

* * *

Du vyrai ginčijasi:

— Reikia pripažinti, kad moterys daugiau skausmo perneša už vyrus.

— Sutinku, aš pats tai pastebiu kasdien.

— Tai būsi gydytojas?

— Ne, moteriškų batukų pardavėjas.

GERA KLAUSA

Žmona: (šale guliniam vyrui) Ar tu girdi, kažkas vaikščioja.

Vyras: (pašokdamas) Kur?

Žmona: Atrodo, lyg spintoj.

Vyras: (klausio) Nieko negirdžiu.

Žmona: O aš girdžiu, kaip mano suknelės ir skrybėlaitės iš mados eina.

number of countries, but it has observed in the trend of the laws and the aims and purposes of legislative enactments and administrative practices a tendency for countries which have less severe systems to approximate them to the more severe described above. The possibility of the extension of this system of forced labour as a means of political coercion to other countries or territories where unsettled conditions may prevail cannot be ignored.

"The Committee's enquiry once again brings out the importance of the work undertaken by the United Nations to ensure and effectively safeguard human rights and dignity. It notes that the Commission on Human Rights is engaged in drafting articles for a Covenant on Human Rights which have a direct bearing on many of the issues and the problems raised by such issues.

(Continued on page 7)

MOTOCIKLAI!

MOTOCIKLAI!

MOTOCIKLAI!

Jeigu Tamsta galvojate pirkti motociklą, tai būtinai turite užėiti pas Loefflerį, kur Tamsta galite pasirinkti iš 100 vartotų mašinų arba gauti bet kokios markės naują motociklą.

Daugelis lietuvių jau važinėja pas Loefflerį pirktais motociklais ir naudojami ypatingai lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Taip pat turime didelį pasirinkimą

vartotų

AUTOMOBILIŲ

Mes parduodame tik tikrai geras mašinas
Lengviausios išsimokėjimo sąlygos

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger Street

ADELAIDE

TEL. LA 1985

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....

Free Correspondence Lessons

Free Radio Lessons

Surname Christian Name.....

Address

State

My native language is -

Sutaupysite pirkdami tik gera preke

PIRKITE BATUS BET KURIOJE FIRMOS

"EZYWALKIN Ltd."

90, Rundle St.

KRAUTUVĖJE

Port Adelaide

Port Pirie

Hindmarsh

Port Lincoln

Unley Road

Mount Gambier

Hindley Street

Gouger Street

KIEKVIENOS POROS BATŲ PĀTVARUMAS GARANTUOTAS

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.

Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store Rundle St. Adelaide

SLAVE LABOR IN SOWJET UNION

(Continued from page 6)

"The Committee feels that an earnest appeal should be addressed to all Governments concerned to re-examine their laws and administrative practices in the light of present conditions and the increasing desire of the peoples of the world to reaffirm faith in fundamental human rights (and) in the dignity and worth of the human person."

The enquiry had revealed, the report continued, that while the forms of forced labour contemplated in the ILO Conventions were virtually in relation to 'indigenous' inhabitants of dependent territories, the systems of forced labour for economic purposes found to exist in some fully self-governing countries (where there was no 'indigenous' population) raised new problems and called for action either by the countries concerned or at the international level.

"Such systems of forced labour affecting the working population of fully self-governing countries", the Committee noted, "result from various general measures involving compulsion in the recruitment, mobilisation or direction of labour..."

"The Committee has come to the conclusion that, however attractive the idea of using such methods with a view to promoting the economic progress of a country may be, the result is a system of forced labour which not only subjects a section of the population to conditions of serious hardship and indignity, but which must gradually lower the status and dignity of even the free workers in such countries. The Committee suggests that, wherever necessary, international action be taken, either by framing new Conventions or by amending existing Conventions, so that they may be applicable to the position regarding forced labour conditions found to exist among the workers of fully self-governing countries."

In conclusion, the report declared:

"The Committee undertook its work as a fact-finding body; its enquiry has revealed the existence of facts relating to systems of forced labour of so grave a nature that they seriously threaten fundamental human rights and jeopardise the freedom and status of workers in contravention of the obligations and provisions of the Charter of the United Nations. The Committee feels, therefore, that these systems of forced labour, in any of their forms, should be abolished, to ensure universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms."

621-PAGE VOLUME

The report of the Committee was published as a supplement to the Official Records of the Economic and Social Council and as a volume in the Studies and Reports (New Series) of the International Labour Office. In addition to the report, the 621-page volume contains three appendices, one of which summarises the allegations considered by the Committee and the comments made by Governments on these allegations.

The report recalls that the Committee held four sessions and that its work extended over a period of one year and eight months. The Committee was assisted by Manfred Simon, appointed by the United Nations, as secretary, and by Henri Zwahlen, appointed by the ILO, as Technical Adviser.

The terms of reference of the Committee, as established by Resolution 350 (XII) of the Economic and Social Council, were:

"To study the nature and extent of the problem raised by the existence in the world of systems of forced or 'corrective' labour, which are employed as a means of political coercion or punishment for holding or expressing political views, and which are on such a scale as to constitute an important element in the economy of a given country, by examining the texts of laws and regulations and their application in the light of the principles referred to above (in the foregoing part of the Resolution), and, if the Com-

mittee thinks fit, by taking additional evidence into consideration."

The report said that the Committee, after studying these terms of reference, came to the conclusion that it had been intended that "both the political and no-political aspects of forced labour should be studied, whether they were found to exist together or separately." Accordingly, the report recalled, the Committee interpreted its terms of reference as "including a survey and, thereafter, a study of systems of forced labour."

The report also pointed out that the Committee had resolved "to discharge its task, within the limits of its terms of reference, as interpreted, without prejudice of any kind and with complete impartiality and objectivity, on a universal basis, with the sole aim of safeguarding human rights and improving the situation of workers."

METHODS OF PROCEDURE

In carrying out its survey, the Committee endeavoured to obtain information by three principal means — the transmission of a questionnaire to all governments, the assembling of documents and evidence which had been brought to the knowledge of the Economic and Social Council, and by inviting non-governmental organisations and individuals to submit relevant information and documentation. A large group of witnesses was heard.

Replies to the questionnaire were received from 48 Governments. Thirty-three Governments did not reply.

After making a preliminary survey of the material which it had collected, the Committee decided to confine its detailed study to those countries or territories concerning which allegations regarding the existence of forced labour had been made, either in the Economic and Social Council, or sub-

sequently by organisations or individuals.

The report said the Committee was well aware that, in adopting this limitation of the scope of its enquiry, the results it would achieve would be incomplete.

In consequence, the Committee studied the allegations and documentary material relating to 28 countries. The report explained, however, that the Committee was not able to complete its study of the allegations relating to Albania and the People's Republic of China because documentary material relating to them had not been cited or submitted and could not be obtained by the Committee. The Committee also decided, the report said, not to pursue further its study of the allegations regarding the British Occupation Zone of Germany or Japan "since these allegations were either imprecise or referred to conditions of military occupation which no longer existed."

The Committee's study was therefore confined to 24 countries.

To each of these countries the Committee sent a letter transmitting a summary of the allegations that had been made concerning it, and requesting the comments of the Governments concerned. By May 20, replies had been received from the Governments of Australia, Belgium, Bolivia, France, Peru, Portugal, Spain, the Union of South Africa, the United Kingdom and the United States. No comments or observations had been received on that date from Argentina, Brazil, Bulgaria, Chile, Colombia, Czechoslovakia, Ecuador, the Democratic Republic of Germany, Hungary, Paraguay, Poland, Romania, the Soviet Union and Venezuela.

The fourth and last session of the Committee was devoted to a final study of the allegations and the documentary material relating to these 24 Governments.

MOKSLO — TECHNIKOS NAUJIENOS

(Tasa iš 5 psl.)

statyba prižiūri garsusis vokiškųjų helikopterų konstruktorius prof. Focke. Braziliskasis helikopteris, arba Fockės helikopteris, bus aeroplano ir helikopterio kombinacija: skraidys greitai, pakels didelę našą, o pakilti ir nusileisti galės statmenai.

Prof. Henrikas Fockė į Braziliją atvyko 1952 m. pradžioje, iš Olandijos, kada iš Hitlerio nacionalizuotų Focke-Wulf imonių, plačiai išpištų ir tarnavusių karo reikalams, jam nieko nebeliko. Dabar jo vadovaujamosie dirbtuvėse esą inžinierių ir specialistų iš 16 tautų.

ATOMINĖS PATRANKOS SVIEDINYS

Atominė bomba, kuri sunaikino Hirošimą, buvo didelė ir sunki, ją nunešė lėktuvas tvirtovė. Panašios ir kitos. Dėl to jos nepatogios naudojimui, nes didieji lėktuvai greičiau pastebimi ir gali būti sunaikinti pakeliui bombardavimo vieta. Atominės patrankos pastatymas yra didelis laimėjimas. Be to, sakoma, kad ši patranka šaudoma tiksliai ir gali šaudyti ne tik atominiiais, bet ir paprastais sviediniais. Jos vamzdis 28 mm, pats sviedinys turi gilzės formą, aišku nestoresnis 28 mm ir sveria tik 400 kg. Patranka veikia automatiškai, visus apskaičiavimus atlieka "mechaniški smegenys", kuriem vadovauja ypatingas radaro aparatas. Tai ir viskas, kas žinoma. Visa kita yra paslaptis.

ELEKTRINIAI UNGURIAI

Lachinės akvariume yra atvežti iš tropikinių sričių elektriniai unguriai, kurie lotyniškai vadinami Electrophorus Electricus. Jie turi prietaisus, kurie gamina stiprią elektros srovę, kuri pajėgi nutrenkti žmogų mirtinai. Akvariumo direktorius O. Philips pademonstravo, vartydamas ungurį apsimovęs gumines pirštines. Paliets elektros laidais ungurio uodegą, jis uždegė elektros lempą, kurią uždegą 110 voltų elektros srovė.

Priveisus daugiau tokių ungurių, galima būtų padaryti gyvą elektros jėgainę...

ATOMINĖS BOMBOS IR ORAS

Dr. W. Claus, Atominės Energijos

Komisijos biologijos ir medicinos specialistas, ir Dr. L. Machta, oro atmainų specialistas, tvirtina, kad daromieji atominių bombų bandomieji sprogdinimai neturi jokios įtakos orui, nes tai, palyginti, per maža jėga, kad galėtų daryti kokius klimatinius pakitimus. Apskaičiuojama, kad atominė bomba duoda tiek energijos, kiek saulė paleidžia per dieną tik į dvi — tris kvadratinės mylios. Vidutiniškai lietus duoda per sekundę tiek energijos, kiek dvi — trys atominės bombos.

(Laikas)

Kasdien žmogus išranda vis naujų priemonių kovoti su kenkėjais — vabzdžiais. Ši kova jau tūkstančiai metų tęsiasi, o vis tik šiandien kenkėjams žymiai geriau gyventi; ūkis perėina į vadinamąjį monokultūrą, t. y. auginti vienos rūšies augmenis. Žmogui ši kova palengvėjo 1940 metais, Dr Paul Muller išrado beveik neištariamu vardu kenkėjams nuodą, trumpai pavadintą DDT. Išradėjas už tai gavo Nobelio premiją, o jo vaistai karo metu daugybei žmonių išgelbėjo gyvybę.

Kita prieš kenkėjus priemonė neseniai surasta vokiečių Bayer-Leverkuser laboratorijoje. Tai E-605 vardu vaistas. Tiek DDT, tiek šis veikia palietimu, tačiau pastarasis vaistas turi tą savybę, kad augalas sugeria iš žemės ir per šaknis išnešioja po visą augalo kūną, nuodas tuo būdu sunaikina augalą įsiveisusius kirminus. E-605 veikia kiek trumpiau, nei DDT, nes augalo sultys jį sunaikina, tačiau tame gerumas, nes augalas naudojami tinka.

JAV-bėse sudarytas Aldrin — nuodas prieš skėrius. Jisai puikiai veikė pereinamais metais Indijoje. Aldrino užtenka 100 gramų sunaikinti vienam ha. skėrius. Jį barsto iš lėktuvų ar malūnsparnių.

Atrodė, kad žmogus visai bus nugalėjęs vabzdžius. Tačiau apsiriktą. Kenkėjai pasidarė atsparūs. Jie galima sakyti priprato, prie nuodų, pasidarė atsparūs. Pvz., nuodus sunku sunaikinti vien su DDT, nes užaugo naujos kenkėjų kartos, nebijančios DDT.

GERMAN PRISONERS OF WAR BRING GRIM STORIES OUT OF RUSSIA

The release by the Soviet Union of several thousand German prisoners of war stirs renewed interest in the fate of more than two million German prisoners and civilians still unaccounted for by the USSR.

The communist East German regime announced recently that the Soviet Union has begun repatriation of 13,000 prisoners who have been held in captivity since World War II. These, Soviet authorities say, have been held as war criminals and are the only German prisoners of war still detained in Soviet Union.

Many of these have returned telling of 25-year sentences meted out to them on undisclosed charges. They also tell of untold thousands of their countrymen who are still held behind the iron curtain, including many civilian skilled workers such as draftsmen and mechanics who, the repatriates say, are held in the USSR "with no hope of ever getting out."

A group of repatriates, soon after returning to the Federal Republic of Germany, sent a telegram to President Theodor Heuss, calling upon him to bend every effort toward obtaining freedom for additional thousands of Germans still held in the Soviet Union.

Latest figures submitted by the German Federal Republic to the U. N. show that the Soviet Union has failed to repatriate or account for 2,138,386 civilian and military prisoners of World War II. The data lists 102,958 prisoners in the USSR whose fate is unknown; 1,272,896 reported missing on the Eastern front but for whom the USSR has supplied no information as required by international conventions; 750,000 civilians abducted from Eastern Germany of whom 134,000 are reported alive and held in isolated settlements in the Soviet Union.

This total, with about 65,000 Italian and some 16,000 Japanese war prisoners for whom the USSR has failed to account, makes nearly 2,200,000 who have disappeared within Soviet territory.

Efforts of the United Nations Ad Hoc Commission on Prisoners of War, which has been trying to get information about World War II captives, reported recently that its work reached an impasse because of the refusal of the USSR to cooperate.

Repatriates reaching West Germany gave accounts of their captivity that were generally similar.

Typical was the story of Enrich Rechenberg, 52 years old, a former lieutenant of infantry. He was taken prisoner in the Sudetenland and spent four years in what he describes as "hell-hole prisons" before being brought to "trial" on Christmas eve in 1949. The entire trial,

Rechenberg says, lasted 15 minutes. It was conducted in Russian and Fechenberg was not allowed to see the charges or to have counsel. He was sentenced to 25 years as a "war criminal" and spent the next few years breaking rocks in a road. Last June he was among 2,000 prisoners at Goderovka who were told they had been granted amnesty because the charges against them had contained incorrect statements. Rechenberg was then transferred from camp to camp, and he knew he was going to be repatriated when, at the last camp, the prisoners were fattened up. Earlier in his imprisonment, he said, "we have got too much food to die and not enough to live." Like other returned prisoners, he credited Red Cross parcels with helping to keep him alive.

A released woman captive told of conditions in the Krasnovodsk camp, in the Turkmen republic, which immediately after the war held 4,000 German prisoners, half of them women. Within five months, she said, 80 per cent of the prisoners died of typhoid and a mysterious disease which German doctors could not identify. Another woman told of being sentenced to 20 years' imprisonment on the charge of stealing 10 potatoes, two years for each potato. One repatriate said he was sentenced to serve 20 years because, when he was near starvation, he stole and killed a chicken.

The returned prisoners described along with the hardships they themselves had undergone, the miserable conditions they had observed among civilians in the USSR. One German woman said that at a small railroad station on the trip home ragged Russian women begged bread even from the underfed prisoners.

A former German soldier returning from a camp in the Sverdlosk area said that prisoners of war were confined in the same camp with Soviet criminals, and it was the criminals who decided who could eat and how much. When a new prisoner arrived, he said, the criminals would play cards to determine which of their number would strip the newcomer of his clothes and shoes.

The German repatriates told of seeing, in addition to thousands of German prisoners, Spaniards, Dutch and Austrian captives.

Some of the Spaniards had fought for the Germans, but others, Spanish Reds, had been sent to the USSR 18 years ago by the Spanish communists to be trained as pilots. Both groups were prisoners at Perovorsk in the Urals as recently as May of this year, when half of them mysteriously disappeared.

Patirta, kad panaudojant iškarto dvejopus nuodus, kenkėjų atsparumas nugalimas. Dabar imama naudoti ir augalinius nuodus, kurie ilgą laiką buvo nustelbti cheminių nuodų. Iš kai kurių, chrizantemoms panašių augalų, gaunami tokie nuodai, kurie su DDT sunaikina ir atspariausius kenkėjus.

* * *

Atlantis — paslaptingas mokslininkų neišaiškinamas atsitikimas. Senais laikais tarp senojo ir naujojo pasaulio turėjo nugrimzti jūros dugnami viena karalystė. Vieni mokslininkai tikėjo, jog Atlantičio, karalystėje prasidėjusi žmonija ir pirmoji augšta kultūra, kiti — sakė, kad tai tik pasakos. 5000 knygų rašo apie paslaptinį Atlanti, apie kurį užsiminė graikų filozofas Platonas, 400 metų prieš Kristaus gimimą. Pagal Platoną, prieš 8000 metų gyvenęs karalius vienoje žemėje su daugeliu salų. Didelės gamtos katastrofos ištiko Atlantičio karalystę ir jo gyventojus, stūmė juos Viduržemio jūros žemių kryptim.

Vieni mokslininkai manė, kad kalbama apie senovės garsų prekybos miestą Tartesos, kiti — portugalų Azorų salas, dar kiti — Kretos salą, dar kiti — Sacharą ir t.t. Ir laikas mokslininkams nesutapo: vieny nuomonės nuo kitų skyrėsi — tūkstančiai metų. Visi sutiko, kad Platono "8000 metų" nėra tikslūs. Jis rašė, jog At-

lančio gyventojai gamino geležį ir bronzą, gi prieš 8000 metų nei geležies, nei bronzos dar nebuvo.

Siemiet grįžo iš Šiaurės jūros narų ekspedicijos vokiečių kunigas Jorgen Span. Jisai rado jūros dugne iškapotų vazų, indų, grindinio liekanų, netoli Helgolando salos, akmeningoje vietoje, 9 km. į šiaurės rytus. Ten turįs būti paskendęs miestas plačiais gatvių grindiniais, didžiuliais pastatais.

Ar tas miestas yra Atlantis? Kunigo rastų miesto mūrų ilgis 927 m. Platonas rašo — "mūrai apie Atlantičio pilį 925 m. ilgio". Ir šventyklos rasti pamatai puikiausiai sutampa su Platono aprašymais. Narai dar tik trečdali ištyrę paskendusius mūrų. Span mano, Atlantis paskendęs 1200 metų prieš Kristų, o Platonui išėję "8000 metų" todėl, kad jis rėmėsi egiptiečių laiko mastu, kurie skaičiavo ne metus, bet mėnesius. 8000 mėnesių atitinka 1200 metų. Panašiai suprastina ir Šv. Rašto paduoti Matuzelio amžiaus 990 metų. Tai buvę 990 mėnesių, kas išeina maždaug 80 metų. Atlantis esąs paskendęs pereinant iš bronzos į geležies laikus. Ir kunigo Span narai sakosi radę tirpdomosios kronies likučius.

Kada paaiškės tikroji Atlantičio istorija? Naujieji Helgolando narų radiniai gal bus atsakymas, o gal tik nauja mįslė mokslui?

(Brit. Lietuvis)

V Zinios

KAIP VOKIEČIAI ATLYGINS NACIZMO AUKOMS

(Tąsa iš 1-mo psl.)

pretenzijos, kad persekiojami bū-
tų atlyginta už padarytą žalą jų gy-
vybei, kūnui, sveikatai, laisvei, nuosa-
vybei, turtui arba susidariusius profes-
sinius ar ūkinius nuostolius. Įstatymo
8-ju paragrafu

numatytos naujos kategorijos žmo-
nių, kuriems taip pat suteikta teisė
pretenzijas į atlyginimą, būtent:
reikšti nustatytais atvejais savo
grįžusiems į Vokietiją iš svetur ka-
ro belaisviams, išstremtiesiems vo-
kiečiams, Sovietų zonos pabėgė-
liams ir užsieniečiams vad. DP
arba "benamiams"

(heimatlose Auslaender). Visos pre-
tenzijos į atlyginimą iš principo lai-
komos su tam tikrais apribojimais pa-
vėldimomis ir gali būti perleistos ar
įkeičiamos, jei su tuo sutinka atitinkamo
atlyginimą nustatančios įstaigos
Pretenzijas tam tikromis sąlygomis
gali reikšti ir tie atgabentieji į priva-
čiuosius darbus, jei juos dirbusieji
gyveno į areštą panašiose sąlygose,
turėjusieji nuo nacių persekiojimo
slapstytis ir nelegaliai gyventi, perse-
kiojami dėl tautybės ir kt. Iki nustatyto
laipsnio atlyginimas ir ūkinis boi-
kotas. Nuo gaunamų už šį atlyginimą
sumų neimami nei algų, nei paveldi-
mieji mokesčiai.

Visiems persekiojamiems svarbu,
kad prieš atitinkamą įstaigų sprendi-
mą galima teikti skundą vad. "Land-
gerichtui" per tris mėnesius, o užsien-
iečiams per šešis mėnesius. Taip pat
galima duoti apeliaciją aukščiausiems
atskirų kraštų teismams ir Vokietijos
konstituciniam teismui atitinkamus
pareiškimus. Minimasis įstatymas su
visais papildymais, pakeitimais ir jam
vykdyti taisyklėmis išleistas atskirų
leidinių. Kaip nukentėjusieji nuo na-
cių režimo, juo galės pasinaudoti ir
gauti priderantį atlyginimą taip pat
visa eilė mūsų tautiečių. Kai kuriems
teisė į atlyginimą jau pripažinta.

POLICIJA BĖGA IŠ RYTŲ Į VAKARUS

Vien tik spalio mėnesį perbėgo iš
Rytų į Vakarus 537 policijos pareigū-

KRAŠTO VALDYBOS PIRMININ- KAS J. VAIČAITIS IŠVYKSTA IŠ AUSTRALIJOS

Kaip informuoja "Mūsų Pastogė"
lapkričio 2 d., ALB Krašto Valdybos
pirmininkas p. J. Vaičaitis artimoje
ateityje išvyksta į Ameriką. Naujuoju
Krašto Valdybos pirmininku išrinktas
p. V. Simniškis, o į Krašto Valdybos
sąstatą įėjo kandidatas p. V. Doniela.
Šia proga pažymėtina, kad p. J. Vai-
čaitis Krašto Valdybos pirmininku iš-
buvo be pertraukos nuo 1950 metų.
Būdamas didelio takto ir savo parei-
goms pasižentęs žmogus jis labai
daug darnumo ir sugyvenimo įnešė į
Australijos Lietuviškąją bendruomenę.
Jo išvaryta visuomeninio darbo
vaga yra ir gili ir plati. Naujajame
kontinente apsisotjus linkime p. Vai-
čaitiui vėl jungtis į kovos gretas ir
tęsti taip reikalingą Tėvynei darbą,
kurio niekad ir niekur nėra per daug.

Esame įsitikinę, kad naujasis K
Valdybos Pirmininkas p. V. Simniškis
eis tuo pačiu plačiuoju Tėvynės vieš-
keliu, jungdamas visus tautiečius ko-
vai už lietuviškumą ir Tėvynės laisvę.

LIETUVIŠKAJAI SKAUTYBEI 35 METAI

Visiems lietuviams taip gerai žino-
ma skautų organizacija, įsisteigusi
1908 m. Anglijoje. Lietuvoje savo
pradžią gavo 1918 m. lapkričio 1 d.
Vilniuje, kai Petras Jurgelėvičius-
Jurgėla įsteigė pirmą skiltį. Skautybė
Lietuvoje greit plito, tapo viena iš
mėgiamiausių jaunimo organizacijų.
Per jos eiles perėjo dešimtys tūk-
stančių berniukų ir mergaičių. Okupa-
cijos skautybę tik nuvarė į pogrindį,
bet jos visai neužgnaužė. Ji atgijo
tremties stovyklose ir savo darbą tę-
sia emigracijoje, nors ir turėdama ko-
voti su svetimųjų siekais mūsų jau-
nimą pasiglemžti ir nutautinti.

nai, kurių tarpe 44 policijos karininkai.
Perbėgusieji pareiškė, kad po bir-
želio demonstracijų labai pagriežtėjo
disciplina ir sekimas.

SAVIEJI PAS SAVUOSIUS!

LIETUVISKA SKALBYKLA

ADELAIDĖJE

priima skalbti visų rūšių skalbinius. Verta įsidėmėti, kad:

- *) mūsų kainos žemesnės negu kitur;
- *) darbas atliekamas garantuotai švariai;
- *) skalbiniams nevartojami joki chemikalai, kurie "suėda" baltinius a kitokius skalbinius.

Pristatyti:

35 Cator Street, Hindmarsh. (važiuoti iš City troleibusu Port Ade-
laidės kryptimi iki 9 sustojimo arba Findon tramvajum iki John Street —
9 sustojimo). Nuo abiejų sustojimo punktų Cator Street arti.

Dėl pristatymo taip pat galima tartis telefonu LU 5827 — kalbėti lietu-
viškai!

Visi Geguzinen!

ALB. Adelaidės Apylinkės Valdyba su Moterų Sekcija, š. m. lapkri-
čio 15 d. Blackwoode ruošia didžiulę visų Adelaidės lietuvių iškylą su
pamaldomis.

11.30 val. pamaldos lietuviams Blackwoode R. Katalikų bažnyčio-
je. (Tą dieną Adelaidėje lietuviams pamaldų nebus). Po pamaldų,
Blackwoode miške

**GEGUŽINĖ SU ĮVAIRIA PROGRAMA IR ŠOKIAIS. VEIKS
MOTERŲ SEKCIJOS BUFETAS SU KARŠTAIS IR ŠALTAIS UŽ-
KANDŽIAIS, LEDAIS IR GAIVINANČIAIS GĖRIMAIS.**

Senimui alutis, jaunimui šokiai, o vaikučiams numatyta daug įvairių
pramogų, bei sportiškų rungtynių su dovanomis.

Į šį pirmą didžiulį Adelaidės lietuvių išvažiavimą kviečiame visus
tautiečius atvykti. Traukiniai iš Adelaidės į Blackwoodą išeina: 10,20,
1,10 ir 2,05 val. dieną. Grįžimui nuo 5 iki 10 val. vakaro yra net septyni
traukiniai. Kelionės kainos ten ir atgal: suaugusiems 2/6, vaikučiams
1/3.

Tad iki pasimatymo lietuviškoje gegužinėje.

ALB ADELAIDĖS APYLINKĖS VALDYBA

Organizacijos sukačiai paminėti
š. m. lapkričio 8 dieną visuose lietu-
vių skautų-čių vienetuose visame pa-
sauly įvyko specialios sueigos. Dėl
susidėjusių aplinkybių Adelaidės lie-
tuviai skautai-ės tą sueigą turėjo lap-
kričio 7 d. Sueigos metu buvo padek-
lamuota patriotinių eilėraščių, pa-
skaityti Sąjungos vadovybės atitinka-
mi pasisakymai. Du jauni skautukai
davė žodį. Po oficialios sueigos įvyko
nuotaikingas pskn. A. Gavelio pra-
vestas laužas. Sueigon ir laužan atsi-
lankė ir būrelis svečių.

Lapkričio 8 d. įvykusiose pamaldo-
se lietuvių bažnyčioje dalyvavo ir
skautų "Vilniaus" vietininkijos vėlia-
va.

Linkime mūsų tremties skautams
žymiai sustiprėti savo skaičiumi ir
greit grįžti į gimtuosius pušynus.

V.J.

TREMTINIO TEISMAS ADELAIDĖJE

Lietuvių Teisininkų Draugija Ade-
laidėje suruošė Lietuvos Tremtinio
Teismą, kuris prasidėjo spalio 11 die-
ną ir buvo tęsiamas lapkričio 8 dieną.
Liudininkų parodymuose ir prokuratū-
ros kaltinimo akte iškelta daug įdo-
mių mūsų gyvenimo faktų, todėl se-
kančiame AL numeryje įdėsime pla-
tesnį teismo proceso aprašymą kartu
su teismo sprendimu.

SPORTAS

KREPŠINIS

Tauras — Ports 39-53.

Ir vėl mūsų šalis perėjo į South
Australian Amateur Basketball As-
sociation, kurios staidjonas yra FO-
RESTVILLE REZERVE prie Good-
woodo.

Čia jau 29.10.53. Tauras spėjo ir
pralošti pirmąsias rungtynes, bet Vy-
tis gana lengvai įveikė savo priešą
PORTS N. 2. rezultatu 67:36. Urne-
vičius ir Petkūnas buvo geriausi žai-
dėjai šiose rungtynėse.

Šis turnyras yra vieno minuso, ku-
ris dar tęsis 3 savaites. Kaip ir OBI,
taip ir čia rungtynės vyksta ketvirta-
dieniais.

Vasaros turnyre, kuris prasidės 53.
11.26, dalyvauja abi mūsų komandos.
Pereitais metais vasaros turnyro nu-
galėtoju išėjo "Vytis".

Kiekvienais metais Adelaidėje
vyksta pabaltiečių turnyras, kurio me-
tu latviai, estai ir lietuviai krepšinin-
kai išbando savo jėgas. Ir šiais metais
lapkričio 2 d. įvykusiame turnyre ko-
mandos pasiskirstė sekančiai: latviai,
estai ir lietuviai.

Rezultatai:

Lietuva — Latvija 39:57 (26:27)

Lietuva — Estija 54:55.

* Lapkričio mėn. 1 d., tuojau po pa-
maldų Šv. Juozapo bažnyčios salėje
įvyko "Vyties" futbolo sekcijos vi-
suotinis susirinkimas, kur buvo iš-
rinkta nauja sekcijos valdyba.

Pareigomis pasiskirstė sekančiai:

Pirmininkas A. Kitas,

Vice - pirm. E. Danisevičius,

Tu jau namuose,
o mes dar tik pakeliui

Lapkričio mėn. 1 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė

REGINA PANKEVIČIENĖ

Nuoširdžiai dėkojame Kun. J. Kungui už velionės stiprinimą ligos
metu ir palydėjimą amžinon poilsio vieton, Kun. P. Vaseriui už daly-
vavimą laidotuvėse.

Nuoširdy aciū tariame p. Matulionytei ir p. p. Kuncaičių šeimai, pa-
rodžiusiems tiek daug artimo meilės bei užuojautos velionės sunkioje li-
goje. Dėkojame p. p. Bakaičiams, Simankevičiams, Talačams, Bar-
kams ir Dudėnams taip dažnai lankiusiems velionę paskutinėse gyveni-
mo valandose, o taip pat ir visiems dalyvavusiems laidotuvėse bei pa-
reiškusiems užuojautą.

Dėkojame taip pat PLSS Rajono Vadui vyr. sktn. A. Krausui, Kat.
Moterų D-jos, Vikt.-Tasm. Tunto bei ASS skyriaus atstovams už daly-
vavimą laidotuvėse.

Nuliūdę

vyras, sūnus ir marti.

Po ilgos sunkios ligos, š. m. spa-
lio mėn. 15 d. Pertho ligoninė-
je mirus

Marijai Miliauskienei

vyrą Jurgį Miliauską, sūnų Jo-
nų, sūnų Igną Miliauskus ir
dukrą Mariją Šidlauskienę —
Miliauskaitę giliai giliai už-
jaučia

Klimaičių šeima

Sekretorius E. Tapauskas,
Reikalų vedėjas O. Ungurys,
Izd. Kleinauskas,

Sekcijos adresas: E. Tapauskas

22, Melbourne St., Nth. Adelaide.

FUTBOLAS

Vytis — Cumberland 1-1

Lapkričio 9 d. Norwoodo stadijone,
mūsų vyrai po sunkios kovos sulošė
lygiom, nes priešas pirmas įmušė
įvartį mūsų šaukiam, kurį tik prieš
pa-baigą kėlinio pavyko Petruškai išly-
ginti.

Antras kėlinys be rezultatų.

Geriausiai sužaidė: B. Langevičius,
Virba, Sadauskas, Kitas, Petruška.

Įvartis Petruškos. Edas

PADEKA MENININKAMS

Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės
Skyriaus Valdyba širdingai dėkoja
pianistei Dorothy Oldham, solistei
Elenai Rūkstelienei, smuikininkui
Pranui Matiukui ir solistui Pauliui
Rūteniui už puikų kamerinės muzikos
koncertą, duotą mūsų visuomenei š. m.
spalio mėn. 31 d.

Visą šio koncerto pilną menininkai
paskyrė L.K. Fondo Adelaidės sky-
riui.

L.K.F. Adelaidės sk. Valdyba

PADEKA

Kurį laiką išbuvau Sales ligoninėje.
Dabar pasveikau ir iš ligoninės iš-
ėjau. Ypatingai savo padėką reiškiau
tos ligoninės direktoriui Mr. Camer-
on, kuris man tiek daug padėjo kaip
medžiaginiai taip ir moraliai ir parodė
tikrą tėvišką rūpestingumą man ir
mano šeimai.

Taip pat lieku visuomet dėkingas
p.p. Bikulčiams, kurie mano ligos
metu taip daug padėjo medžiaginiai ir
moraliai ir už nepailstamą rūpestin-
gumą manim ir mano šeimai.

Mano gili padėka visiems kitiems
tautiečiams, kurie mane lankė ir viso-
keriopa padėjo.

Stepas Drungilas

ŪKININKAS!

Reikalingas ūkininkas mišriam ūkiui prižiūrėti gražioje MORN-
INGTONO kurortinėje apylinkėje ant pat jūros kranto.

Puikios sąlygos darbščiai šeimai su vaikais. Duodamas būtas ir ūkio
produktai. Ukis nedidelis: apie porą karvių, kiaulių, vištų, žąsų ir šiek
tiek daržų ir sodo.

Pageidaujama, kad žmona galėtų dirbti namų ruošoje už atskirą atly-
ginimą. Darbas yra pastovus ir užtikrintas.

Kreiptis asmeniškai į

Mr. A. BAKAITIS

3 Railway Grove

MORNINGTON, Vic.

arba susitarti telef. 121 tarp 8 — 5 val.

ŪKININKAS!

Reikalingas ūkininkas mišriam ūkiui prižiūrėti gražioje MORN-
INGTONO kurortinėje apylinkėje ant pat jūros kranto.

Puikios sąlygos darbščiai šeimai su vaikais. Duodamas būtas ir ūkio
produktai. Ukis nedidelis: apie porą karvių, kiaulių, vištų, žąsų ir šiek
tiek daržų ir sodo.

Pageidaujama, kad žmona galėtų dirbti namų ruošoje už atskirą atly-
ginimą. Darbas yra pastovus ir užtikrintas.

Kreiptis asmeniškai į

Mr. A. BAKAITIS

3 Railway Grove

MORNINGTON, Vic.

arba susitarti telef. 121 tarp 8 — 5 val.

Sunkios ligos ištikta, š. m. spa-
lio mėn. 15 d. amžinai atsiskyrė
mūsų neskaitytos Pertho lie-
tuvų bendruomenės lojali narė

Marija Miliauskiene

Jos vyrui L.K. Sananorui-Kūr.
Jurgiui Miliauskui, sūnams Jo-
nui ir Ignui Miliauskams ir duk-
rai Marijai Šidlauskieni — Mi-
liauskaitei gilos užuojautos
reiškia

ALB Pertho Apylinkės
Valdyba

Riteriškas kvietimas

(Tąsa iš 4 psl.)

bet kvietimą dvikovon. Gal ir M.P.
Redaktorius kvietimas turi panašios
prasmės? Tokių pirštinių tekste lyg
primėtyta, o gale kalbama net ir apie
ginklų rūšį — popierinius kardus.
Kvietimas tikrai riteriškas. Kažin tik
ar yra prasmės kovoti popieriniais
kardais? Žiūriu, tą pačią išvadą pa-
daro ir pats kvietėjas. Jis sako: "Ne-
prasminga mosaguoti prieš vienas kitą
popieriniais kardais." Nereikėjo už tai,
Ponas Žukauskai, ir pradėti mosaguoti
per M.P. puslapius. Kas kaip Mel-
bourne buvo, būtų ten ir palikę. Dabar
išgirdo net Amerikos "Darbininkas".
O ką jis žino, kokiais čia kardais ka-
riaujama. Jeigu jau dvikova, tai su-
prantama, kad aukų bus. Apie grabo-
rių užtai "Darbininkas" ir šneka.
(Nr. 56). Tuo pačiu "prisiūta barzda"
ir melbourinškiams. Tarsi Melbourne
nebūtų žmonių, kurie mokėtų rašyti.
Jiems būtų nereikėję nė "patikimais-
saltiesiais" naudotis, kaip p. Žukaus-
kui, nes viską juk patys matę ir girdę-
jė vietoje. Jie tačiau nepradėjo mos-
aguoti popieriniais kardais. Matyt iš
anksto suprato, kad tai beprasmis da-
lykas. Ponas Žukauskas šią išvadą pa-
sitarė tik tuomet, kai prisiminė ken-
čiančią Lietuvą. O kaip malonu būtų
buvę, jeigu jis tą Lietuvą būtų pris-
minęs dar prieš rašydamas straipsnį
"Nepagirtinas Kelias"! Juk ir tuomet
būtų pasakęs, kad jo galandamas kar-
das popierinis. Ir tuomet būtų radęs
diskutavimą "nenaudingi jokiai suin-
teresuoti pusei", kaip tai rado dabar.
Pasakysiu, kad ne labai naudinga tai
buvo ir paties p. Žukausko redaktoriš-
kam orumui.

Visai kas kita yra p. Žukausko pri-
sipažinimas skirtingos nuomonės reli-
giniu ir jungtvių klausimu. Jeigu jis
nesutinka su Kat. Bažnyčios mokslu,
tai bendruomeniniu atžvilgiu skandalo-
visai nekelti. Kiekvienas žmogus yra
laisvas turėti savo nusistatymą ir jo
laikytis. Jeigu tačiau p. Žukauskas,
kaip bendruomenės laikraščio Redak-
torius, šį savo nusistatymą laikytų re-
prezentuojančiu mūsų bendruomenę,
tai nenorėčiau sutikti. Lietuviuose
daugiau matau žmonių religiniuose
klausimuose sutinkančių su Kat. Baž-
nyčia ir ją išpažinančių. Todėl savo
skirtingą nusistatymą religijos atžvil-
giu p. Žukauskui reikėtų pasilikti kaip
asmens teisę. Kaip bendruomenės
laikraščio Redaktoriui nuo šitokio nu-
sistatymo propagavimo reikėtų susi-
laikyti, jeigu nori skaitytojais turėti
ir tuos žmones, kurie gerbia Kat. Baž-
nyčią.

Kun. Pr. Vaseris

Prenumeruokite
"AUSTRALIJOS LIETUVIŲ"